

HALLITUKSEN ESIITYS EDUSKUNNALLE VUODEN 2024
TALOUSARVIOESITYKSEN (HE 41/2023 vp)
TÄYDENTÄMISESTÄ

Viitaten yleisperusteluihin ja yksityiskohtaisten perustelujen selvitysoosiin ehdotetaan,

että eduskunta hyväksyisi oheen liitetyn täydentävän esityksen hallituksen talousarvioesitykseen vuodelle 2024.

Helsingissä 23.11.2023

Pääministeri

PETTERI ORPO

Valtiovarainministeri *Riikka Purra*

YLEISPERUSTELUT

Eduskunnalle annetaan vuoden 2024 talousarvioesitystä (HE 41/2023 vp) täydentävä hallituksen esitys. Täydentävä esitys voidaan antaa, koska valtiovarainvaliokunta ei ole vielä antanut mietintöään 9.10.2023 annetusta hallituksen esityksestä vuoden 2024 talousarvioksi.

Tuloarviot

Tuloarviota ehdotetaan korotettavaksi 76 milj. eurolla talousarvioesitykseen nähden.

Verotuloarviota ehdotetaan korotettavaksi 44 milj. eurolla. Yhteisöveron tuottoarviota ehdotetaan korotettavaksi 113 milj. eurolla johtuen Ilmatorahasto Oy:n omistuksessa olleiden Neste Oyj:n osakkeiden siirrosta takaisin valtiolle koituvasta kertaluonteisesta veroseuraamuksesta. Varainsiirtoveron tuottoarviota ehdotetaan alennettavaksi 69 milj. eurolla johtuen varainsiirtovelain muuttamisesta.

Sekalaisten tulojen arviota ehdotetaan korotettavaksi 104 milj. eurolla ennen kaikkea siksi, että Euroopan rauhanrahaston materiaalin takaisinmaksusta kertyvien tulojen arviota on kasvatettu 75 milj. eurolla.

Korkotulojen, osakkeiden myyntitulojen ja voiton tuloutusten tuottoarviota ehdotetaan alennettavaksi 64 milj. eurolla. Rahapelitoiminnan tuottoennustetta on alennettu 78 milj. eurolla Veikkaus Oy:n tarkentuneesta tulossennusteesta johtuen. Korkotulojen arviota on nostettu 14 milj. eurolla.

Määrärahat ja tasapaino

Varsinaisten tulojen 76 milj. euron lisäys ja määrärahojen 48 milj. euron vähennys huomioon ottaen vuoden 2024 täydentävä talousarvioesitys vähentää valtion budjetoitua nettolainanoton tarvetta 124 milj. eurolla. Valtion nettolainanotoksi v. 2024 arvioidaan n. 11,4 mrd. euroa.

Vaalikauden kehys

Vuoden 2024 kehystasoa tarkistetaan vastaamaan kehyksen hinta- ja rakennemuutoksia jäljempänä olevan taulukon mukaisesti. Yhteensä nämä muutokset laskevat kehystasoa 52 milj. eurolla verrattuna talousarvioesitykseen. Merkittävin yksittäinen tekijä tarkentumisen taustalla on se, että yleiseen asumistukeen kohdistuvien säästöjen vaikutus voimaantulovuonna 2024 on tarkentunut pienemmäksi talousarvioesitykseen nähden. Kyseessä on perustemuutos kehyksen ulkopuolisissa menoissa. Tarkistusten jälkeinen menokehys vuodelle 2024 on 75 457 milj. euroa.

Kehyssäännön mukaisesti Ukrainan tukemiseksi tarkoitettu uusi ja tilapäinen puolustusmateriaali-, siviilimateriaali- ja humanitaarinen apu katetaan kehyksen ulkopuolisena. Menot otetaan huomioon kehystason rakennekorjauksena, eli vaalikauden kehystä nostetaan menoja vastaavasti. Täydentävässä esityksessä huomioidaan Ukraina luovutetun materiaalin (19. tukipaketti) kompensoiminen Puolustusvoimille v. 2024—2028. Tukipaketin kokonaissumma on yhteensä 95,7 milj. euroa ja vuodelle 2024 sen kustannuksesta kohdistuu 20,7 milj. euroa.

Hallitus on ohjelmassaan linjannut 4 mrd. euron määräaikaista investointiohjelmasta. Investointiohjelma otetaan huomioon kehystason rakennekorjauksena, eli vaalikauden kehystä nostetaan menoja vastaavasti. Täydentävään esitykseen sisältyy uusia investointiohjelmiaan lukeutuvia määrärahoja 1,5 milj. euroa.

Talousarvioesitystä täydentävän esityksen jälkeen kehykseen luettavien menojen taso on 75 007 milj. euroa. Näin ollen vuoden 2024 jakamaton varaus on 50 milj. euroa, minkä lisäksi v. 2024 on käytettävissä 400 milj. euron lisäbudjettivaraus sekä kertaluonteisiin menoihin mahdollisesti vuodelta 2023 käyttämättä jäävää jakamatonta varausta.

Kehyksen hinta- ja rakennemuutokset, milj. euroa¹⁾

Momentti	Asia	2024	2025	2026	2027
	Lakisääteisesti indeksisidonnaiset menot (indeksi-korotusten tarkentuminen).	8,1	8,1	8,1	8,1
24.30.88,	Finnfundin pääoman korotus Ukrainaan kohdistuvia				
24.30.69	sijoituksia ja lainoja varten. Siirto kehykseen kuuluvalta momentilta 24.30.69 kehyksen ulkopuoliselle momentille 24.30.88. Siirrolla ei tule olla kehysvaikutusta, sillä tuki Ukrainalle on kehysäännön mukaisesti kehyksen ulkopuolista menoa.	-25,0			
26.30.20	RescEU CBRN -varastointihankkeeseen liittyvä määrärahalisäys. Läpivirtauserä, EU-komissiolta jälkikäteen saatava korvaus tuloutuu momentille 12.39.10.	1,0			
27.10.18	Ukrainalle annettava uusi puolustusmateriaaliapu. Kehyksen ulkopuolista menoa kehysäännön mukaisesti.	20,7	3,0	8,0	17,0
28.89.31	Tekninen muutos. Kuntien verotuloista tehtävän siirron tarkentuminen.	-295,2	-295,2	-295,2	-295,2
28.89.31	Tekninen muutos. Hyvinvointialueille vuonna 2023 siirtyneitä tuloja ja kustannuksia tasaavan kertaerän tarkentuminen siirtyneiden kustannusten pienenemisen osalta.	-18,4			
28.90.30	Tekninen muutos. Sote-uudistuksen yhteydessä kunnilta siirtyneiden tulojen ja kustannusten tasaus vuoden 2023 osalta. Jo kehyksiin sisältynyt takautuva siirto neutraloidaan vuosilta 2024—2025 ja jaksotetaan uudelleen vuosille 2025—2027.	111,9	37,3	-74,6	-74,6
28.90.30	Tekninen muutos. Sote-uudistuksen yhteydessä kunnilta siirtyneiden tulojen ja kustannusten tasaus vuoden 2023 osalta on tarkentunut vuoden 2022 verotuksen valmistumisen myötä. Kunnilta hyvinvointialueille siirtyneiden tulojen ja kustannusten tasaus vuoden 2023 osalta jaksotetaan vuosille 2025—2027.		-92,3	-92,3	-92,3
28.90.30	Tekninen muutos. Sote-siirtolaskelman kuntien valtionosuusvaikutuksen lieventäminen. Verotuksen valmistumisen aiheuttamaa vähennystä vuoden 2024 valtionosuuteen siirretään vuosille 2025—2027.	192,0	-64,0	-64,0	-64,0

Kehyksen hinta- ja rakennemuutokset, milj. euroa¹⁾

Momentti	Asia	2024	2025	2026	2027
31.10.77	Ajoitusmuutos Helsinki—Riihimäki-ratahankkeen 2. vaiheen toteutuksessa.	-6,2			
31.10.77	Hanke Pääradan kehittäminen: Riihimäki—Tampere kehittämisen suunnittelu. Hanke on osa hallitusohjelmaan sisältyvää investointiohjelmaa. Kehystasoa korotetaan menoja vastaavasti.	0,5			
32.20.40	Ajoitusmuutos tki-tukien maksatuksissa.	20,0			
33.10.54	Yleiseen asumistukeen kohdistuvien säästöjen vaikutus voimaantulovuonna on aiemmin budjetoitua (TAE 2024) pienempi. Perustemuutos kehyksen ulkopuolisella momentilla.	-76,0			
33.10.57	Yleiseen asumistukeen kohdistuvien säästöjen vaikutus voimaantulovuonna on aiemmin budjetoitua (TAE 2024) pienempi, joten tarve toimeentulotuelle vähenee. Perustemuutos kehyksen ulkopuolisella momentilla.	15,2			
33.10.57	Toimeentulotukeen oikeuttavien hyväksyttävien asumismenojen selkeyttämistä koskeva esitys voimaan jo 1.4.2024 lukien (3 kk vuoden 2024 TAE:ssä budjetoitua aikaisemmin). Perustemuutos kehyksen ulkopuolisella momentilla.	3,0			
33.20.50,	Vuorotteluvapaajärjestelmän lakkauttamista (1.8.2024				
33.20.52	lukien) koskeva hallituksen esitys annetaan vasta keväällä ja vaikutus poistetaan siksi talousarviosta. Perustemuutos kehyksen ulkopuolisella momentilla.	-2,0			
33.20.52	Velvoitetyötä koskevan siirtymäsäännöksen vaikutusten kumoaminen vuodelta 2024. Perustemuutos kehyksen ulkopuolisella momentilla.	-2,8			
33.60.36	Itä-Uudenmaan ja Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueiden ruotsinkielisten palveluiden määräaikainen kehittämishanke, joka on osa hallitusohjelmaan sisältyvää investointiohjelmaa. Kehystasoa korotetaan menoja vastaavasti.	1,0			
Yhteensä		-52,3	-403,1	-510,0	-501,0

¹⁾ Vuosien 2025—2027 tiedot ovat alustavia ja saattavat tarkentua keväällä 2024 julkisen talouden suunnitelman valmistelun yhteydessä.

Muutokset hallitusohjelman mukaisiin säästöihin ja määrärahalisäyksiin

Hallitusohjelman mukaiseen julkisen talouden sopeutustoimien kokonaisuuteen (hallitusohjelman liite B) kohdistuu joitain muutoksia.

Opintorahan huoltajakorotuksen nostoon ehdotetaan 5 milj. euroa osana perhepakettia.

Vastaanottorahaa koskevan hallituksen esityksen valmisteluaikataulua on tarkistettu ja hallituksen esitys annettaisiin aikaisintaan keväällä 2024. Tästä johtuen Vastaanottotoiminnan asiakkail-

le maksettavat tuet -momentille sisältynyt 13,4 milj. euron säästö ehdotetaan tässä vaiheessa poistettavaksi talousarviosta.

Myös hallituksen esitykset vuorotteluvapaajärjestelmän ja aikuiskoulutustuen lakkauttamisesta ollaan antamassa vasta keväällä 2024, joten muutosten vaikutukset ehdotetaan tässä vaiheessa poistettavaksi talousarviosta.

Arviot yleiseen asumistukeen tehtävien muutosten vaikutuksista voimaantulovuonna 2024 ovat tarkentuneet. Yleisen asumistuen määrärahaa ehdotetaan tästä syystä korotettavaksi 76 milj. eurolla. Vastaavasti perustoimeentulotukeen ehdotetaan 15,2 milj. euron vähennystä.

Toimeentulotukilain 7 a §:ään ehdotettujen muutosten vaikutusta vuodelle 2024 tarkistetaan siten, että perustoimeentulotuen määrärahaa ehdotetaan alennettavaksi 3 milj. eurolla.

Hallitusohjelmaan sisältyvä investointiohjelma

Osana hallitusohjelmaan sisältyvää investointiohjelmaa ehdotetaan 22,0 milj. euron valtuutta hankkeeseen Pääradan kehittäminen: Riihimäki—Tampere kehittämisen suunnittelu. Tästä vuodelle 2024 kohdentuva määrärahatarve olisi 0,5 milj. euroa.

Lisäksi Itä-Uudenmaan ja Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueiden ruotsinkielellisten palveluiden määräaikaiseen kehittämishankkeeseen ehdotetaan 1 milj. euroa.

Ukrainan tukeminen ja jälleenrakentaminen

Puolustusvoimien materiaalihankintojen UKR 2023 -tilausvaltuuden enimmäismäärään ehdotetaan 95,7 milj. euron lisäystä vuosille 2024—2028. Ehdotus kattaa Ukrainalle myönnetystä 19. materiaalipaketista aiheutuvat korvaavat hankinnat. Muutos kasvattaa tilausvaltuuden enimmäismäärän 1 451 milj. euroon. Ehdotettu muutos kasvattaisi Puolustusmateriaalihankinnat-momentin vuoden 2024 määrärahan maksuosuutta 20,7 milj. euroa.

Suomen kansallisen Ukrainan jälleenrakentamissuunnitelman valmistelun yhteydessä on tunnistettu rahoitusratkaisuja, jolla helpotetaan suomalaisten yritysten osallistumista Ukrainan jälleenrakentamiseen.

Finnfundin laajemman sijoitustoiminnan mahdollistamiseksi Ukrainassa ehdotetaan yhtiön pääoman korottamista kohdennetusti 25 milj. eurolla Ukrainaan kohdistuvia sijoituksia ja lainoja varten. Samalla ehdotetaan valtuutta valtion tappiokorvaussitoumuksen antamiseksi Teollisen yhteistyön rahasto Oy:stä annetun lain (291/79) 3 §:n 4 mom. nojalla kattamaan 80 % sijoitusten arvosta, yhteensä enintään 20 milj. euroa. Finnfundin pääomankorotus sekä tappiokorvaussitoumuksesta mahdollisesti aiheutuvat kulut katetaan Tuki Ukrainalle -momentilta.

Lisäksi ehdotetaan eduskunnan suostumusta siihen, että työ- ja elinkeinoministeriö voisi korvata Finnvera Oyj:lle Ukrainaan kohdistuvan viennin ja investointien edistämiseksi myönnettyjen vientitakuiden luottotappioita enintään 50 milj. euroa.

Hyvinvointialueiden rahoitus ja kuntatalous

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistukseen liittyvä rahoituksen siirto kunnilta hyvinvointialueille on tarkistettu vastaamaan kuntien vuoden 2022 tilinpäätöstietojen mukaisia siirtyvien palveluiden järjestämisen kustannuksia sekä verotulojen osalta tietoja verovuoden 2022 valmistuneesta verotuksesta. Marraskuussa saatujen lopullisten verotulotietojen perusteella laskettu valtionosuuden vähennystarve poikkeaa huomattavasti valtion vuoden 2024 talousarvioesityksen valmistelun yhteydessä ennakoidusta tasosta ja siitä, mihin kunnat ovat voineet varautua talousarviovalmistelussaan. Verotietojen perusteella tehdyllä tarkistuksella ei ole vaikutusta hyvinvointialueiden rahoituksen tasoon.

Kuntatalouteen v. 2024 kohdistuvia vaikutuksia ehdotetaan lievennettäväksi. Vuotta 2023 koskeva jälkikäteinen valtionosuusvähennys siirrettäisiin vuosien 2024 ja 2025 sijasta tehtäväksi vuosina 2025—2027. Lisäksi vuoden 2024 valtionosuuteen tehtäisiin 192 milj. euron määräaikainen lisäys, jota vastaavasti valtionosuutta vähennettäisiin määräaikaisesti vuosittain 64 milj. euroa vuosina 2025—2027.

Hyvinvointialueiden rahoituksesta ehdotetaan vähennettävän 39,44 milj. euroa. Vähennys perustuu kunnilta hyvinvointialueille siirtyviä tuloja ja kustannuksia koskevaan siirtolaskelmaan tehtyihin päivityksiin. Päivitykseen on vaikuttanut kunnan peruspalvelujen valtionosuuden siirron ja kunnilta hyvinvointialueille siirtyneiden verotulojen, hyvinvointialueille v. 2023 siirtyneitä tuloja ja kustannuksia tasaavan kertaerän sekä palvelutarpeen kasvun, indeksikorotuksen, yliopistosairaalisän ja siirtymätasauksien tarkentumiset.

EU:n T&K-hankkeiden kansallinen vastinrahoitus

EU:n T&K-hankkeiden kansalliseen vastinrahoitukseen korkeakouluille ja valtion tutkimuslaitoksille vuoden 2024 talousarvioesityksessä ehdotettu 35 milj. euron määräraha ehdotetaan siirrettäväksi pääosin eri hallinnonalojen tutkimuslaitosten toimintamenoihin sekä yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen valtionrahoitukseen. Siirto tehdään siinä suhteessa, kuin ko. organisaatiot ovat saaneet EU-rahoitusta T&K-hankkeisiin kuluvan puiteohjelmakauden aikana. Rahoituksella kannustetaan tutkimusorganisaatioita osallistumaan jatkossa aiempaa laajemmin EU:n T&K-hankkeisiin.

Momentilta ehdotetaan siirrettäväksi 7,9 milj. euroa Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:n valtionavustukseen, 1,9 milj. euroa Luonnonvarakeskuksen toimintamenoihin, 1,6 milj. euroa Suomen Ympäristökeskuksen toimintamenoihin, 0,7 milj. euroa Ilmatieteenlaitoksen toimintamenoihin, 0,6 milj. euroa Geologian tutkimuskeskuksen toimintamenoihin, 0,6 milj. euroa CSC - Tieteen tietotekniikan keskus Oy:n rahoitukseen, 190 000 euroa Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen toimintamenoihin, 146 000 euroa Maanmittauslaitoksen toimintamenoihin, 143 000 euroa Ruokaviraston toimintamenoihin, 107 000 euroa valtionosuuteen Työterveyslaitoksen toimintaan, 31 000 euroa Poliisiammattikorkeakoululle Poliisitoimen toimintamenoihin ja 22 000 euroa Ulkopoliittisen instituutin toimintamenoihin. Lisäksi siirretään 19,9 milj. euroa valtionrahoitukseen yliopistojen toimintaan ja 0,7 milj. euroa valtionrahoitukseen ammattikorkeakoulujen toimintaan, joista rahoitus jaetaan korkeakouluille samoin siinä suhteessa, kuin ne ovat saaneet EU-rahoitusta T&K-hankkeisiin. Momentille jätetään myöhemmin päätettävällä tavalla jaettavaksi EU-rahoitusta saaneiden hyvinvointialueiden rahoitusosuus 0,6 milj. euroa.

Valtioneuvoston kanslia

Presidentti Martti Ahtisaaren valtiollisia hautajaisia ja hautamuistomerkkiä varten ehdotetaan 0,45 milj. euroa.

Valtioneuvoston kanslian toimintamenojen määrärahasta ehdotetaan varattavan 5 milj. euroa valtioneuvoston yhteiseen hallitusohjelman toimeenpanoon. Tarkoitusta varten siirrettäisiin muiden ministeriöiden toimintamonomenteilta yhteensä 4,76 milj. euroa.

Ministerien esikuntien sihteeripalveluiden tehostamiseen ja turvaamiseen ehdotetaan 420 000 euroa.

Doreu-tiedonkäsittelyjärjestelmän elinkaaripäivitykseen ja varmennelaitteistojen hankintaan ehdotetaan 0,8 milj. euroa valtioneuvoston kanslian toimintamenoihin.

Sisäministeriön hallinnonala

EU:n pelastuspalvelumekanismiin kuuluvaan lääkinnällisten materiaalien rescEU-varastointihankkeeseen ehdotetaan n. 25,1 milj. euroa. Määrärahaa saa käyttää edellyttäen, että Euroopan komissio on hyväksynyt Suomen hankehakemuksen. Vuoteen 2026 jatkuva hanke on arvonalisäveromenoja lukuun ottamatta kokonaan Euroopan komission rahoittama.

Sisäministeriön Eräät avustukset -momentille ehdotetaan lisättävän 1 milj. euroa Helsingin kaupungille maksettavaan avustukseen pelastajakoulutettavamäärän lisäämiseksi.

Poliisin toimintamenoihin ehdotetaan 3,8 milj. euroa poliisin ICT-modernisaatio-ohjelman toteuttamiseen siirtoma valtiovarainministeriön pääluokan tuottavuuden edistämisen määrärahamomentilta.

Suojelupoliisille ehdotetaan valtuutta tehdä vuokrasopimus viraston suojatilaa koskevasta toimintalahankkeesta siten, että siitä aiheutuu menoja v. 2028 ja sen jälkeen enintään 230 milj. euroa vuosittaisen kokonaisvuokran ollessa 4,6 milj. euroa.

Muita muutoksia

CMI - Martti Ahtisaari Peace Foundation -järjestön perustaman Rauhanrahaston pääomasijoitusten maksamiseen ehdotetaan 5 milj. euroa. Rahoitus pohjautuu Suomen itsenäisyyden juhlarahaston tekemään yhteensä 10 milj. euron lahjoituspäätökseen.

Puolustusministeriön hallinnonalan arvonalisäveromenoja ehdotetaan vähennettävän 277,2 milj. eurolla, koska monitoimihävittäjien hankintaan liittyvien arvonalisäveromenojen vuosittainen kohdentuminen on tarkentunut.

Veteraaniperinteen vaalimiseen ehdotetaan 500 000 euron lisäystä kohdennettavaksi puolustusministeriön erillisellä valtionavustuspäätöksellä.

Datahuoneen vakinaistamiseen ja laajentamiseen ehdotetaan yhteensä 0,9 milj. euron määrärahaa Tilastokeskuksen ja Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen toimintamenoihin sekä Aalto-yliopistolle.

Kielikylpytoiminnan ja kaksikielisen opetuksen järjestämiseen ehdotetaan 470 000 euron lisämäärärahaa.

Lukulahja lapselle -hankkeessa neuvola lahjoittaa kirjakassin jokaiselle syntyvälle lapselle. Tämän toimintaan ehdotetaan 350 000 euron määrärahaa.

4H-toiminnan valtionavustukseen ehdotetaan 0,5 milj. euron lisäystä.

Riistatalouden edistämiseen ehdotetaan 960 000 euron lisäystä ampumaratojen ympäristölupahankkeen jatkorahoitukseen.

Audiovisuaalisen alan tuotantokannustimeen ehdotetaan 2 milj. euron valtuutta. Lisäksi tki-valtuutta uudelleen kohdennetaan tuotantokannustimeen, jolloin sitä on yhteensä käytettävissä 12 milj. euroa v. 2024. Laivanrakennuksen innovaatiotukeen ehdotetaan 1,5 milj. euron valtuutta uuteen alushankkeeseen. Business Finlandin tki-avustusvaltuutta vähennetään saman verran, jotta valtion T&K-rahoitus vuoden 2024 talousarviossa säilyisi ennallaan.

Käsiteltävänä olevat ja nyt ehdotettavat määrärahojen muutokset pääluokittain, euroa

Pääluokka		Hallituksen esitys talousarvioksi	Täydentävä esitys	Yhteensä
21.	Eduskunta	145 405 000	22 000	145 427 000
22.	Tasavallan presidentti	47 381 000	-	47 381 000
23.	Valtioneuvoston kanslia	247 127 000	7 092 000	254 219 000
24.	Ulkoministeriön hallinnonala	1 286 664 000	3 008 000	1 289 672 000
25.	Oikeusministeriön hallinnonala	1 212 648 000	853 000	1 213 501 000
26.	Sisäministeriön hallinnonala	2 493 005 000	83 996 000	2 577 001 000
27.	Puolustusministeriön hallinnonala	6 228 206 000	-256 511 000	5 971 695 000
28.	Valtiovarainministeriön hallinnonala	38 102 650 000	982 000	38 103 632 000
29.	Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	8 001 159 000	32 498 000	8 033 657 000
30.	Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	2 648 986 000	2 960 000	2 651 946 000
31.	Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	3 584 080 000	1 446 000	3 585 526 000
32.	Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	4 218 836 000	11 800 000	4 230 636 000
33.	Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	16 245 283 000	63 942 000	16 309 225 000
35.	Ympäristöministeriön hallinnonala	240 971 000	-291 000	240 680 000
36.	Valtionvelan korot	3 176 510 000	-	3 176 510 000
Yhteensä		87 878 911 000	-48 203 000	87 830 708 000

Käsiteltävänä olevat ja nyt ehdotettavat tuloarvioiden muutokset osastoittain, euroa

Osasto		Hallituksen esitys talousarvioksi	Täydentävä esitys	Yhteensä
11.	Verot ja veronluonteiset tulot	66 797 553 000	44 100 000	66 841 653 000
12.	Sekalaiset tulot	7 170 270 000	104 439 000	7 274 709 000
13.	Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voiton tuloutukset	2 233 699 000	-63 691 000	2 170 008 000
15.	Lainat (pl. nettolainanotto ja velanhallinta)	148 423 000	-9 100 000	139 323 000
Yhteensä (pl. nettolainanotto ja velanhallinta)		76 349 945 000	75 748 000	76 425 693 000
15.03.01 Nettolainanotto ja velanhallinta		11 528 966 000	-123 951 000	11 405 015 000
Yhteensä		87 878 911 000	-48 203 000	87 830 708 000

TULOARVIOT

Osasto 11

VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT

01. Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat verot

02. Yhteisövero

Momentille arvioidaan kertyvän 6 118 000 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarviesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 113 000 000 euroa talousarviesityksen 6 005 000 000 euroon nähden aiheutuu hallituksen päätöksestä siirtää Ilmastorahasto Oy:n omistuksessa olleet Neste Oyj:n osakkeet takaisin valtiolle. Osakkeiden arvo on kasvanut Ilmastorahasto Oy:n omistuksen aikana, minkä vuoksi siirrosta aiheutuu kertaluonteisesti yhteisöveronalaista luovutusvoittoa, mikä ei ole sisältynyt talousarviesityksen pohjilla oleviin verotuottoennusteisiin.

2024 talousarvio	6 118 000 000
2023 II lisätalousarvio	-259 000 000
2023 talousarvio	5 998 000 000
2022 tilinpäätös	5 538 201 118

10. Muut verot

05. Varainsiirtovero

Momentille arvioidaan kertyvän 629 000 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 69 000 000 euroa talousarvioesityksen 698 000 000 euroon nähden aiheutuu varainsiirtoverolain muuttamisesta. Varainsiirtoveroprosentti kiinteistöjen luovutuksesta alennetaan 4 prosentista 3 prosenttiin sekä asunto-osakeyhtiöiden ja muiden kiinteistöosakeyhtiöiden osakkeiden luovutuksista 2 prosentista 1,5 prosenttiin. Varainsiirtoveroprosentti muiden arvopaperien luovutuksista alennetaan 1,6 prosentista 1,5 prosenttiin. Ensiasunnon ostajan varainsiirtoverovapaus poistetaan.

2024 talousarvio	629 000 000
2023 II lisätalousarvio	-199 000 000
2023 I lisätalousarvio	-139 000 000
2023 talousarvio	984 000 000
2022 tilinpäätös	936 399 468

09. Kaivosmineraalivero

Momentille arvioidaan kertyvän 100 000 euroa.

Selvitysosa: Momentti lisätään talousarvioesitykseen.

Vero perustuu kaivosmineraaliverolakiin (314/2023). Kaivosmineraaliveroa kertyy lähtökohtaisesti valtiolle vuodesta 2025 alkaen, mutta tietyissä poikkeustapauksissa veroa voi kertyä jo vuoden 2024 aikana. Tuottoarvioon sisältyy epävarmuutta.

2024 talousarvio	100 000
------------------	---------

Osasto 12

SEKALAISET TULOT

24. Ulkoministeriön hallinnonala

99. Ulkoministeriön hallinnonalan tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 25 842 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Lisäys 5 000 000 euroa talousarvioesityksen 20 842 000 euroon nähden aiheutuu Suomen itsenäisyyden juhlarahaston lahjoituksesta CMI — Martti Ahtisaari Peace Foundation -järjestön perustamaan Rauhanrahastoon.

2024 talousarvio	25 842 000
2023 II lisätalousarvio	1 544 000
2023 talousarvio	13 479 000
2022 tilinpäätös	23 149 100

26. Sisäministeriön hallinnonala

98. EU:lta saatavat tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 164 227 000 euroa.

Momentille tuloutetaan Euroopan unionin

4) maksut rescEU medical/CBRN -varastointihankkeeseen.

Selvitysosa: Päätososan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen ja päätösosan toisen kappaleen kohta 4) lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdaksi 4).

Lisäys 20 075 000 euroa talousarvioesityksen 144 152 000 euroon nähden aiheutuu rescEU medical/CBRN -varastointihankkeesta.

2024 talousarvio	164 227 000
2023 talousarvio	96 611 000
2022 tilinpäätös	30 774 636

27. Puolustusministeriön hallinnonala

99. Puolustusministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 106 020 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Lisäys 75 000 000 euroa talousarvioesityksen 31 020 000 euroon nähden aiheutuu Euroopan rauhanrahaston materiaalin takaisinmaksuista.

2024 talousarvio	106 020 000
2023 II lisätalousarvio	23 567 000
2023 talousarvio	6 719 000
2022 tilinpäätös	5 861 121

28. Valtiovarainministeriön hallinnonala

50. Siirto valtion eläkerahastosta

Momentille arvioidaan kertyvän 2 284 934 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 3 762 000 euroa talousarvioesityksen 2 281 172 000 euroon nähden aiheutuu indeksitarkistuksen vaikutuksesta.

2024 talousarvio	2 284 934 000
2023 talousarvio	2 125 515 000
2022 tilinpäätös	1 981 995 519

51. Muiden eläkelaitosten puolesta maksettujen eläkemenojen hyvitykset

Momentille arvioidaan kertyvän 365 747 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 602 000 euroa talousarvioesityksen 365 145 000 euroon nähden aiheutuu indeksitarkistuksen vaikutuksesta.

Vastaava lisäys on budjetoitu momentille 28.50.63.

12.28

17

2024 talousarvio	365 747 000
2023 II lisätalousarvio	6 000 000
2023 talousarvio	324 471 000
2022 tilinpäätös	283 681 961

Osasto 13

KORKOTULOT, OSAKKEIDEN MYYNTITULOT JA VOITON TULOUTUKSET

01. Korkotulot

(04.) Korot valtion lainoista liikelaitoksille

Selvitysosa: Momentti ja sen tuloarvio ehdotetaan poistettavaksi talousarviosta.

2023 talousarvio	2 000 000
2022 tilinpäätös	2 848 313

07. Korot talletuksista

Momentille arvioidaan kertyvän 191 100 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Lisäys 8 600 000 euroa talousarvioesityksen 182 500 000 euroon nähden aiheutuu tarkentuneesta korkoarviosta.

2024 talousarvio	191 100 000
2023 II lisätalousarvio	201 800 000
2023 talousarvio	7 100 000
2022 tilinpäätös	26 971 928

09. Muiden eläkelaitosten puolesta maksettujen eläkemenojen ja valtion muille eläkelaitoksille maksamien ennakoiden korkotulot

Momentille arvioidaan kertyvän 34 522 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 7 309 000 euroa talousarvioesityksen 27 213 000 euroon nähden aiheutuu korkokanta-arvion muutoksesta.

Vastaava lisäys on budjetoitu momentille 28.50.95.

2024 talousarvio	34 522 000
2023 talousarvio	19 194 000
2022 tilinpäätös	14 798 917

03. Osinkotulot ja osakkeiden myyntitulot

02. Rahapelitoiminnan tuotto

Momentille arvioidaan kertyvän 595 000 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 78 000 000 euroa talousarvioesityksen 673 000 000 euroon nähden aiheutuu Veikkaus Oy:n tarkentuneesta tulosenusteesta.

2024 talousarvio	595 000 000
------------------	-------------

Osasto 15

LAINAT

01. Valtiolle takaisin maksettavat lainat

(02.) Takaisinmaksut valtion lainoista liikelaitoksille

Selvitysosa: Momentti ja sen tuloarvio ehdotetaan poistettavaksi talousarviosta.

2023 talousarvio	11 500 000
2022 tilinpäätös	21 491 199

03. Valtion nettolainanotto ja velanhallinta

01. Nettolainanotto ja velanhallinta

Momentille merkitään nettotuloa 11 405 015 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 123 951 000 euroa talousarvioesityksen 11 528 966 000 euroon nähden aiheutuu tässä täydentävässä esityksessä ehdotetuista tuloarvioiden ja määrärahojen muutoksista.

2024 talousarvio	11 405 015 000
2023 II lisätalousarvio	-248 708 000
2023 I lisätalousarvio	2 127 305 000
2023 talousarvio	8 291 725 000
2022 tilinpäätös	11 313 723 566

MÄÄRÄRAHAT

Pääluokka 21 EDUSKUNTA

10. Eduskunnan kanslia

01. Eduskunnan kanslian toimintamenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 65 640 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioletyksen momentin päätösosan.

Lisäys 500 000 euroa talousarvioletyksen 65 140 000 euroon nähden on siirtoa momentilta 21.10.70 ja aiheutuu kanslian toimintamenoista maksettavien tietohallinnon kustannusten vahvasta nousupaineesta inflaation myötä sekä yhä useammin toteutuvista tietohallinnon investointien korvaamisista palveluhankinnoilla.

2024 talousarvio	65 640 000
2023 II lisätalousarvio	—
2023 talousarvio	61 122 000
2022 tilinpäätös	57 111 208

70. Tietohallinnon laitehankinnat ja kehittämishankkeet (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 4 500 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioletyksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 500 000 euroa talousarvioesityksen 5 000 000 euroon nähden on siirtoa momentille 21.10.01.

2024 talousarvio	4 500 000
2023 talousarvio	5 000 000
2022 tilinpäätös	5 000 000

30. Ulkopoliittinen instituutti

01. Ulkopoliittisen instituutin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 4 827 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Lisäys 22 000 euroa talousarvioesityksen 4 805 000 euroon nähden on siirtoa momentilta 32.20.50 EU:n rahoittamien T&K-hankkeiden kansalliseen vastinrahoitukseen.

2024 talousarvio	4 827 000
2023 talousarvio	4 309 000
2022 tilinpäätös	4 082 000

Pääluokka 23

VALTIONEUVOSTON KANSLIA

01. Hallinto

01. Valtioneuvoston kanslian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 165 769 000 euroa.

Määrärahasta on varattu 5 000 000 euroa valtioneuvoston yhteiseen hallitusohjelman toimeenpääntöön.

Valtuus

Mikäli vuoden 2023 valtuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osuudesta tehdä sitoumuksia vuonna 2024. Valtioneuvoston kanslia oikeutetaan tekemään Senaatti-kiinteistöjen kanssa valtioneuvoston korttelit 1 ja 2 -hankkeen tilojen vuokraamista koskevat hallintosopimukset siten, että sopimuksista aiheutuu menoja, ottaen huomioon vuoden 2023 valtuuden aiheuttamat menot, vuonna 2025 ja sen jälkeen enintään 1 405 000 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösoosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen, päätösoosan toinen kappale lisätään talousarvioesityksen momentin päätösoosan kolmanneksi kappaleeksi ja päätösoosan valtuuskohta korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan valtuuskohdan.

Lisäys talousarvioesityksen 158 679 000 euroon nähden on 7 090 000 euroa, mistä 800 000 euroa aiheutuu EU-R asiakirjojen jakelujärjestelmän (Doreu) elinkaaripäivityksestä, 450 000 euroa valtiollisten hautajaisten aiheuttamista menoista ja hautamuistomerkin toteutuksesta, 675 000 euroa EU-tuomioistuinasioiden valmistelun siirrosta momentilta 24.01.01, 188 000 euroa Eurooppatiedotuksen siirrosta momentilta 24.01.01, 124 000 euroa Dohan tietoliikennepalveluiden siirrosta momentilta 24.01.01, 93 000 euroa valtion liikuntaneuvoston, valtion nuorisoneuvoston sekä arviointi- ja avustustoimikunnan tukipalveluiden ja vuokratilustannuksien siirrosta momentilta 29.01.01 ja 4 760 000 euroa siirrosta ministeriöiden toimintamenomomenteilta valtioneuvoston yhteiseen toimintaan ja hankkeisiin.

2024 talousarvio	165 769 000
2023 II lisätalousarvio	1 946 000
2023 I lisätalousarvio	148 000
2023 talousarvio	153 189 000
2022 tilinpäätös	145 188 000

02. Ministereiden, heidän valtiosihteeriensä ja erityisavustajiensa palkkaukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 15 597 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Muutos talousarvioesityksen 15 232 000 euroon nähden on 365 000 euroa, missä on otettu huomioon vähennyksenä 55 000 euroa siirtona momentille 33.01.01 liittyen sihteeripalvelujen keskittämiseen valtioneuvoston kansliaan ja lisäyksenä 420 000 euroa ministerien esikuntien sihteerien määrän lisäyksestä johtuen.

2024 talousarvio	15 597 000
2023 II lisätalousarvio	2 026 000
2023 talousarvio	10 366 000
2022 tilinpäätös	11 987 688

(27.) Kuurojen totuus- ja sovintoprosessi (siirtomääräraha 3 v)

Selvitysosa: Momentti ehdotetaan poistettavaksi talousarviosta ja sen määräraha siirrettäväksi momentille 25.01.27.

2023 talousarvio	438 000
------------------	---------

50. Valtionavut Eurooppatiedotukseen (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 445 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustusten maksamiseen kansalaisjärjestöjen Eurooppa-tiedotukseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Selvitysosa: Momentti lisätään talousarvioesitykseen.

Määräraha on siirtoa momentilta 24.90.50 kansalaisjärjestöjen Eurooppa-tiedotuksen valtionapuihin.

Momentilta myönnettäviin valtionavustuksiin sovelletaan valtionavustuslakia (688/2001).

2024 talousarvio	445 000
------------------	---------

Pääluokka 24

ULKOMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ulkoasiainhallinto

01. Ulkoasiainhallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 256 050 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Muutos talousarvioesityksen 257 647 000 euroon nähden on 1 597 000 euroa, missä on otettu huomioon vähennyksenä 675 000 euroa siirrosta momentille 23.01.01 hallitusohjelman mukaisen EU-tuomioistuinasioiden valmisteluun, 188 000 euroa siirrosta momentille 23.01.01 Eurooppatiedotuksen hoitoon, 124 000 euroa siirrosta momentille 23.01.01 Suomen Dohan-suurlähetystön tietoliikennepalveluihin, 600 000 euroa siirrosta momentille 23.01.01 hallitusohjelman mukaiseen valtioneuvoston yhteisen toiminnan ja hankkeiden rahoitukseen ulkoministeriön osuutena, 275 000 euroa siirtona momentille 24.10.21 Etyjin puheenjohtajan suomalaisen erityisedustajan palkkaus- ja muista menoista, 267 000 euroa siirtona momentille 26.01.01 Suomen Moskovan-suurlähetystössä toimineen sisäministeriön hallinnonalan erityisasiantuntijan palkkaus- ja muista menoista, 280 000 euroa siirtona momentille 32.01.01 Suomen Moskovan-suurlähetystössä työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan toimineen erityisasiantuntijan palkkaus- ja muista menoista ja 280 000 euroa siirtona momentille 28.01.01 Suomen Moskovan-suurlähetystössä toimineen valtiovarainministeriön hallinnonalan erityisasiantuntijan palkkaus- ja muista menoista sekä lisäyksenä 195 000 euroa siirtona momentilta 27.01.01 puolustussektorin kansallisen asiantuntijan (VNC) palkkaus- ja muihin menoihin, 287 000 euroa siirtona momentilta 28.01.01 Suomen Washingtonin-suurlähetystössä toimivan valtiovarainministeriön hallinnonalan erityisasiantuntijan palkkaus- ja muihin menoihin, 305 000 euroa siirtona momentilta 29.01.21 Suomen Lontoon-suurlähetystössä toimivan opetusalan erityisasiantuntijan palkkaus- ja muihin menoihin ja 305 000 euroa siirtona momentilta 30.20.47 Suomen Soulin-suurlähetystössä toimivan elintarvikeviennin erityisasiantuntijan palkkaus ja muihin menoihin.

2024 talousarvio	256 050 000
2023 II lisätalousarvio	4 583 000
2023 I lisätalousarvio	-270 000
2023 talousarvio	258 506 000
2022 tilinpäätös	267 222 000

10. Kriisinhallinta

20. Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot (arviomääräraha)

Käyttösuunnitelma (euroa)

01.	EU:n taisteluosastojen koulutus- ja valmiusmenot	1 150 000
04.	Suomen Kosovon kriisinhallintajoukon menot (KFOR-operaatio)	5 844 000
05.	Yhteiset menot	7 719 000
09.	Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen, kansallisesta kriisinhallinnan veteraanikortista aiheutuviin menoihin, mahdollisiin uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin kriisinhallintamenoihin	721 000
11.	EUTM/Somalian koulutusoperaation menot	1 466 000
14.	Libanonin kriisinhallintaoperaation menot	18 998 000
15.	EUTM/Malin koulutusoperaation menot	531 000
18.	Irakin koulutusoperaation menot	8 279 000
23.	Naton Irakin koulutusoperaation menot	742 000
24.	EUNAVFOR MED, Irini-operaation menot	1 600 000
25.	EUTM/Mosambikin koulutusoperaation menot	702 000
26.	EUMAM/Ukrainan koulutusoperaation menot	5 328 000
Yhteensä		53 080 000

Selvitysosa: Päätösosan käyttösuunnitelma korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan käyttösuunnitelman.

Muutokset käyttösuunnitelmaan (euroa)

01.	EU:n taisteluosastojen koulutus- ja valmiusmenot	-373 000
05.	Yhteiset menot	+175 000
09.	Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen, kansallisesta kriisinhallinnan veteraanikortista aiheutuviin menoihin, mahdollisiin uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin kriisinhallintamenoihin	+174 000
14.	Libanonin kriisinhallintaoperaation menot	+385 000
15.	EUTM/Malin koulutusoperaation menot	+32 000
16.	Malin YK-operaation menot (MINUSMA)	-533 000
18.	Irakin koulutusoperaation menot	+754 000
24.	EUNAVFOR MED, Irini-operaation menot	-78 000
26.	EUMAM/Ukrainan koulutusoperaation menot	-536 000
Yhteensä		-

Talousarvioesitykseen nähden käyttösuunnitelmasta on poistettu kohta 16. Malin YK-operaation menot (MINUSMA), jolle oli osoitettu 533 000 euroa. Operaatioon osallistuminen on päättynyt. Käyttösuunnitelmakohtaan 05. lisäys aiheutuu Porin prikaatin matkavaatevaraston ja sen laajennukseen liittyvän vuokra- ja ylläpitokustannusten noususta. Käyttösuunnitelmakohtaan 01. vähennys aiheutuu henkilöstökustannusten tarkentumisesta alaspäin sekä harjoitustoimintaan osallistumisen muutoksista ja käyttösuunnitelmakohtaan 26. vähennys aiheutuu päivärahakustannusten alentumisesta. Käyttösuunnitelman muut lisäykset ja vähennykset johtuvat operaatioiden

suunnitteluperusteiden, erityisesti palkkauskustannusten ja henkilöstömäärien, tarkentumisesta. Vastaava lisäys on tehty käyttösuunnitelmakohtaan 09.

2024 talousarvio	53 080 000
2023 II lisätalousarvio	—
2023 I lisätalousarvio	4 420 000
2023 talousarvio	50 680 000
2022 tilinpäätös	39 611 503

21. Siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallintaan (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 19 523 000 euroa.

Käyttösuunnitelma (euroa)

01.	Siviilikriisinhallinta	19 223 000
02.	Vaalitarkkailijat	300 000
Yhteensä		19 523 000

Selvitysosa: Päätösosan kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen ja päätösosan käyttösuunnitelma korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan käyttösuunnitelman.

Lisäys 275 000 euroa talousarvioesityksen 19 248 000 euroon nähden on Etyjin puheenjohtajan suomalaisen erityisedustajan palkkaus- ja muiden menojen siirtoa momentilta 24.01.01 ja se kohdennetaan käyttösuunnitelmakohtaan 01.

2024 talousarvio	19 523 000
2023 talousarvio	19 248 000
2022 tilinpäätös	16 594 838

87. CMI:n Rauhanrahaston pääoman korottaminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 5 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää CMI — Martti Ahtisaari Peace Foundation -järjestön perustaman Rauhanrahaston pääomasijoitusten maksamiseen.

Selvitysosa: Momentti lisätään talousarvioesitykseen.

Määräraha on tarkoitus käyttää CMI:n Rauhanrahaston pääomittamiseen, pohjautuen Suomen itsenäisyyden juhlarahaston lahjoituspäätökseen yhteensä 10 milj. euroa, josta 5 milj. euroa vuonna 2024.

2024 talousarvio	5 000 000
------------------	-----------

30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö

69. *Tuki Ukrainalle* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 32 821 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

6) Finnfundin toteuttaman erityisriskirahoituksen tappioiden korvaamiseen enintään 80 % Teollisen yhteistyön rahasto Oy:stä annetun lain (291/1979) 3 §:n 4 momentissa tarkoitettujen sitoumusten piiriin kuuluvien maksettujen luottojen, osake- ja osuussijoitusten yhteisen pääomamäärän vasta-arvosta enintään 20 000 000 euroa.

Valtuus

Finnfundille voidaan antaa Teollisen yhteistyön rahasto Oy:stä annetun lain (291/1979) 3 §:n 4 momentissa tarkoitettuja sitoumuksia erityisriskirahoitukseen liittyvien tappioiden korvaamisesta valtioneuvoston muutoin määräämin ehdoin siten, että sitoumusten piiriin kuuluvien maksettujen luottojen, osake- ja osuussijoitusten yhteinen pääomamäärä saa olla vasta-arvoltaan enintään 20 000 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen, päätösosan toisen kappaleen kohta 6) lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdaksi 6) ja päätösosan valtuuskohdan kappale lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan valtuuskohdan toiseksi kappaleeksi.

Vähennys 25 000 000 euroa talousarvioesityksen 57 821 000 euroon nähden aiheutuu siirrosta momentilta 24.30.88 Finnfundin pääoman korottamiseksi Ukrainaan kohdistuvia sijoituksia ja lainoja varten.

Finnfundin pääomakorotus ja erityisriskirahoitus Ukrainassa ovat hallitusohjelman mukaisesti Suomen kansallisen Ukrainan jälleenrakentamissuunnitelman valmistelun yhteydessä identifioituja rahoitusratkaisuja, joilla helpotetaan suomalaisten yritysten osallistumista Ukrainan jälleenrakentamiseen. Mahdolliset tappiot tulevat korvattavaksi aikaisintaan vuonna 2025. Tappiokorvauksen tarkemmista ehdoista päättää valtioneuvosto.

2024 talousarvio

32 821 000

88. *Finnfundin (Teollisen yhteistyön rahasto Oy) pääoman korottaminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 35 000 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 25 000 000 euroa talousarvioesityksen 10 000 000 euroon nähden aiheutuu siirrosta momentilta 24.30.69 Finnfundin pääoman korottamiseksi Ukrainaan kohdistuvia sijoituksia ja lainoja varten.

Pääoman korottamisella mahdollistetaan Finnfundin laajempi sijoitustoiminta Ukrainassa.

2024 talousarvio	35 000 000
2023 talousarvio	10 000 000
2022 tilinpäätös	9 999 910

90. Ulkoministeriön hallinnonalan muut menot

50. Eräät valtionavut (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 1 196 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 445 000 euroa talousarvioesityksen 1 641 000 euroon nähden aiheutuu siirrosta momentille 23.01.50 kansalaisjärjestöjen Eurooppa-tiedotuksen siirtämiseksi valtioneuvoston kanslian hoidettavaksi.

2024 talousarvio	1 196 000
2023 talousarvio	2 241 000
2022 tilinpäätös	2 421 373

66. Eräät jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 149 575 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Muutos talousarvioesityksen 149 800 000 euroon nähden on 225 000 euroa, missä on otettu huomioon lisäyksenä 265 000 euroa Suomen maksuosuuden kasvuna Pohjoismaiselle ministerineuvostolle, 400 000 euroa Suomen jäsenmaksuosuuden kasvuna Euroopan Neuvostolle, 40 000 euroa Suomen maksuosuuden kasvuna Kansainväliselle rikostuomioistuimelle (ICC), 1 184 000 euroa Suomen Naton siviilibudjetin maksuosuuden kasvuna sekä vähennyksenä 1 824 000 euroa Suomen maksuosuuden arvioituna pienenemisenä Euroopan rauhanrahastoon ja 290 000 euroa muiden jäsenmaksujen ja rahoitusosuuksien muutoksina.

2024 talousarvio	149 575 000
2023 talousarvio	110 110 000
2022 tilinpäätös	98 463 000

Pääluokka 25

OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ministeriö ja hallinto

01. Oikeusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 25 198 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Muutos talousarvioesityksen 25 441 000 euroon nähden on 243 000 euroa, missä on otettu huomioon lisäyksenä 127 000 euroa siirtona momentilta 25.01.50 yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja syrjimättömyyttä koskevan tiedonannon toimeenpanoon ja vähennyksenä 370 000 euroa siirtona momentille 23.01.01 hallitusohjelman mukaiseen valtioneuvoston yhteiseen toimintaan ja hankkeisiin.

2024 talousarvio	25 198 000
2023 II lisätalousarvio	763 000
2023 I lisätalousarvio	108 000
2023 talousarvio	23 449 000
2022 tilinpäätös	25 647 000

27. Kuurojen totuus- ja sovintoprosessi (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 1 223 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) kuurojen totuus- ja sovintoprosessin toteuttamiseen liittyviin hankintoihin, koordinointiin ja selvityksiin ja muihin prosessiin välittömästi liittyviin menoihin
- 2) momentin kolmen vuoden käyttöaikana enintään kuutta henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin.

Selvitysosa: Momentti lisätään talousarvioesitykseen.

Määrärahan mitoituksessa on otettu huomioon 808 000 euroa siirtona momentilta 23.01.27 ja lisäyksenä 415 000 euroa, joka vastaa vuonna 2023 käyttämättä jäävää määrärahaa momentilla 23.01.27.

2024 talousarvio 1 223 000

50. Avustukset (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 14 778 000 euroa.

Käyttösuunnitelma (1 000 euroa)

Avustukset rikosten uhrien tukipalveluja tuottaville yhteisöille (enintään)	5 925
Avustukset saamelaisten kulttuuri-itsehallinnon ylläpitämiseen (enintään)	5 218
Muut avustukset ja avustushankkeiden vaikutuksen arviointi (enintään)	3 635
Yhteensä	14 778

Selvitysosa: Päättösosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päättösosan ensimmäisen kappaleen ja päättösosan käyttösuunnitelma korvaa talousarvioesityksen momentin päättösosan käyttösuunnitelman.

Vähennys 127 000 euroa talousarvioesityksen 14 905 000 euroon nähden on siirtoa momentille 25.01.01.

2024 talousarvio	14 778 000
2023 II lisätalousarvio	-435 000
2023 I lisätalousarvio	1 025 000
2023 talousarvio	13 843 000
2022 tilinpäätös	13 795 778

50. Vaalimenot

01. Vaalipiirilautakuntien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 5 250 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää vaalilain (714/1998) mukaisista vaaleista aiheutuviin vaalipiirilautakuntien menoihin.

Selvitysosa: Momentti lisätään talousarvioesitykseen.

Määräraha on siirtoa momentilta 25.50.20.

2024 talousarvio 5 250 000

20. Vaalimenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 43 086 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 5 250 000 euroa talousarvioesityksen 48 336 000 euroon nähden on siirtoa momentille 25.50.01 vaalipiirilautakuntien menoihin.

2024 talousarvio	43 086 000
2023 II lisätalousarvio	—
2023 I lisätalousarvio	—
2023 talousarvio	25 336 000
2022 tilinpäätös	14 879 520

Pääluokka 26

SISÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

01. Sisäministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 19 410 000 euroa.

Määrärahasta on varattu 150 000 euroa tehokkaan rahanpesun estämisen valvonnan ja täytäntöönpanon varmistamiseen (RRF pilari2) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Muutos talousarvioesityksen 19 265 000 euroon nähden on 145 000 euroa, missä on otettu huomioon lisäyksenä 267 000 euroa siirtona momentilta 24.01.01 Moskovaan sijoitetun asiantuntijan tehtävän päättymisestä aiheutuen, 8 000 euroa siirtona momentilta 26.30.01 ministeriön sisäisestä tehtäväjärjestelystä aiheutuen ja 150 000 euroa siirtona momentilta 28.10.02 tehokkaan rahanpesun estämisen valvonnan ja täytäntöönpanon varmistamiseen (RRF pilari2) sekä vähennyksenä 280 000 euroa siirtona momentille 23.01.01 hallitusohjelman mukaiseen valtioneuvoston yhteiseen toimintaan ja hankkeisiin.

2024 talousarvio	19 410 000
2023 II lisätalousarvio	759 000
2023 I lisätalousarvio	55 000
2023 talousarvio	17 518 000
2022 tilinpäätös	18 022 000

23. EU:n pelastuspalvelumekanismi lääkinnällisten materiaalien CBRN-varastointi (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 25 093 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) hoitotarvikkeiden ja muun hoitovälineistön, henkilöiden ja elintarvikkeiden mittaamiseen tarkoitettujen säteilymittalaitteiden ja tukivälineistön sekä muiden tarpeellisten laitteiden ja tarvikkeiden hankintaan, varastointiin ja ylläpitoon, hävittämiseen sekä logistiikkaan

2) lääkevalmisteiden hankintaan, varastointiin, ylläpitoon sekä hävittämiseen

3) hankkeessa toteutettaviin harjoituksiin, koulutuksiin, ohjeistuksiin, tilaisuuksiin ja valmiuden kehittämiseen ja ylläpitoon

4) hankkeen toimeenpanosta aiheutuviin tehtäviin ja näihin tehtäviin kohdennettavan enintään 11 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkauksiin vuonna 2024 sekä hankkeen toteuttamisesta ja toimeenpanosta aiheutuviin muihin kulutusmenoihin

5) hankkeen toimeenpanosta aiheutuvia menoja vastaavien määrärahojen siirtämiseen, josta Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitokselle noin 12 671 000 euroa, sosiaali- ja terveysministeriölle noin 206 000 euroa ja Säteilyturvakeskukselle noin 99 000 euroa

6) rescEU medical/CBRN-varastointihankkehakemuksessa kirjattuihin toimintoihin ja hankintoihin

7) hankkeesta aiheutuvien kustannusten korvaamiseen Huoltovarmuuskeskukselle.

Momentilta voidaan maksaa myös ennakkomaksuja. Niiden osalta määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

Määrärahaa saa käyttää edellyttäen, että Euroopan komissio on hyväksynyt Suomen varastointihankkehakemuksen EU:n pelastuspalvelumekanismiin kuuluvan unionin tasoisen rescEU medical/CBRN-varastointikapasiteetin kehittämiseksi ja ylläpitämiseksi.

Hakemusneuvottelujen lähtökohtana on, että Euroopan komissio rahoittaa arvonlisäveromenoja lukuun ottamatta 100 % hankkeen kustannuksista.

Selvitysosa: Momentti lisätään talousarvioletyteen.

Suomi on sisäministeriön johdolla valmistellut hakemuksen EU:n pelastuspalvelumekanismiin kuuluvan unionin tasoisen rescEU medical/CBRN -varastointikapasiteetin kehittämiseen ja ylläpitämiseen yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön, Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen, Huoltovarmuuskeskuksen ja Säteilyturvakeskuksen kanssa. Muodostettavan kapasiteetin lähtövalmius on 12 tuntia avuntarjouksen hyväksymisestä.

Hankkeen kokonaiskustannukset ovat 62,9 milj. euroa ja hankkeen suunniteltu kesto 1.1.2024—30.9.2026.

Euroopan komissio rahoittaa arvonlisäveromenoja lukuun ottamatta 80 % hankkeen hyväksyttävistä kustannuksista hankkeen aikana ja 20 % hyväksytyn loppuraportin jälkeen.

Hankkeen tulot on budjetoitu momentille 12.26.98.

Määrärahan arvioitu käyttö (1 000 euroa)

Sisäministeriö	547
Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos	12 671
Sosiaali- ja terveysministeriö	206
Säteilyturvakeskus	99
Huoltovarmuuskeskus	11 570
Yhteensä	25 093

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen

2024 talousarvio	25 093 000
------------------	------------

29. Sisäministeriön hallinnonalan arvonnalisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 231 400 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Lisäys 39 900 000 euroa talousarvioesityksen 191 500 000 euroon nähden aiheutuu tasokorotuksesta.

2024 talousarvio	231 400 000
2023 talousarvio	180 200 000
2022 tilinpäätös	137 954 371

50. Eräät avustukset (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 2 280 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) avustusten myöntämiseen meripelastustoimintaan ja poliisin todistajansuojeluohjelmaan sisältyvän sopeutumisavustuksen maksamiseen sekä avustuksen maksamiseen Helsingin kaupungille pelastajakoulutukseen

2) investointiavustusten maksamiseen turvallisuusviranomaisten pelastus- ja ammuntharjoittelutoiminnan tukemiseen.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Lisäys 1 000 000 euroa talousarvioesityksen 1 280 000 euroon nähden aiheutuu pelastajakoulutettavamäärän lisäämisestä Helsingissä.

2024 talousarvio	2 280 000
2023 II lisätalousarvio	70 000
2023 I lisätalousarvio	440 000
2023 talousarvio	480 000
2022 tilinpäätös	580 000

10. Poliisitoimi

01. Poliisitoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 946 236 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys talousarvioesityksen 942 405 000 euroon nähden on 3 831 000 euroa, mistä 3 800 000 euroa on siirtoa momentilta 28.70.20 poliisin ICT-modernisaatio-ohjelman toteuttamiseen ja 31 000 euroa siirtoa momentilta 32.20.50 EU-vastinrahoitukseen.

2024 talousarvio	946 236 000
2023 II lisätalousarvio	21 778 000
2023 I lisätalousarvio	2 477 000
2023 talousarvio	863 666 000
2022 tilinpäätös	828 938 000

02. Suojelupoliisin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Valtuus

Suojelupoliisi oikeutetaan tekemään vuokrasopimus Helsingin kaupungin, kaupunginosa 3:ssa olevasta viraston toimitilahankkeesta siten, että siitä aiheutuu menoja vuonna 2028 ja sen jälkeen enintään 230 000 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan valtuuskohdaksi.

Suojelupoliisille myönnetään valtuus tehdä vuokrasopimus peruskorjattavista suojatiloista. Sopimuksesta aiheutuva sitoumus 50 vuoden ajalle arvioituna on 230 000 000 euroa. Toimitilan kokonaisvuokra on 4 600 000 euroa vuodessa ja sopimuksesta aiheutuva lisämäärärahan tarve on 4 260 000 euroa vuodessa.

2024 talousarvio	66 752 000
2023 II lisätalousarvio	1 478 000
2023 talousarvio	45 412 000
2022 tilinpäätös	46 819 000

20. Maasta poistamis- ja noutokuljetuksista aiheutuvat menot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 6 668 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

5) enintään 1 500 000 euroa turvapaikanhakijoiden vastaanoton valmiusryhmän ja valtakunnallisen palautusten täytäntöönpanon valmiusryhmän käytöstä aiheutuneiden koulutus-, matka- ja majoitusmenojen korvaamiseen.

Selvitysosa: Päätösosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen ja päätösosan toisen kappaleen kohta 5) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdan 5).

Vähennys 1 000 000 euroa talousarvioesityksen 7 688 000 euroon nähden aiheutuu tarvearvion muutoksesta.

Talousarvioesitykseen nähden momentin määrärahalaji on muutettu.

2024 talousarvio	6 668 000
2023 talousarvio	7 668 000
2022 tilinpäätös	2 608 000

30. Pelastustoimi ja hätäkeskustoiminta

01. Pelastustoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 4 605 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 8 000 euroa talousarvioesityksen 4 613 000 euroon nähden on siirtoa momentille 26.01.01 ministeriön sisäisestä tehtäväjärjestelystä aiheutuen.

2024 talousarvio	4 605 000
2023 II lisätalousarvio	39 000
2023 I lisätalousarvio	500 000
2023 talousarvio	4 507 000
2022 tilinpäätös	24 236 000

20. Erityismenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 4 000 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 1 000 000 euroa talousarvioesityksen 3 000 000 euroon nähden aiheutuu rescEU-valmiuksien kuljetuksista aiheutuvista menoista.

2024 talousarvio	4 000 000
2023 I lisätalousarvio	3 000 000
2023 talousarvio	8 000 000
2022 tilinpäätös	3 875 821

40. Maahanmuutto

01. Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 101 962 000 euroa.

Määrärahasta on varattu 2 635 000 euroa maailmanluokan automaatiota hyödyntävä digitaalinen infrastruktuuri osaajien maahanmuuton tueksi -investointikokonaisuuteen (RRF pilari3) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa.

Selvitysosa: Päätösosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen ja päätösosan toinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan kolmannen kappaleen.

Lisäys 635 000 euroa talousarvioesityksen 101 327 000 euroon nähden aiheutuu Maahanmuuton digitaalinen infrastruktuuri -hankkeen (RRF pilari3) momentilta 29.40.20 peruutetun määrärahan uudelleenbudjetoinnista.

2024 talousarvio	101 962 000
2023 II lisätalousarvio	2 930 000
2023 talousarvio	64 865 000
2022 tilinpäätös	75 786 000

63. Vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 100 726 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 13 400 000 euroa talousarvioesityksen 87 326 000 euroon nähden aiheutuu vastaanottorahaa koskevan hallituksen esityksen valmisteluaikataulun tarkentumisesta.

2024 talousarvio	100 726 000
2023 II lisätalousarvio	25 600 000
2023 talousarvio	87 158 000
2022 tilinpäätös	66 124 963

Pääluokka 27

PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Puolustuspolitiikka ja hallinto

01. Puolustusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 17 856 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys talousarvioesityksen 18 331 000 euroon nähden on 475 000 euroa, mistä 195 000 euroa on siirtoa momentille 24.01.01 puolustussektorin kansallisen asiantuntijan (VNC) palkkaus- ja muihin menoihin ja 280 000 euroa siirtoa momentille 23.01.01 hallitusohjelman mukaista valtioneuvoston yhteistä toimintaa ja hankkeita varten.

2024 talousarvio	17 856 000
2023 II lisätalousarvio	-549 000
2023 talousarvio	17 461 000
2022 tilinpäätös	16 586 000

29. Puolustusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 450 085 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Vähennys 277 200 000 euroa talousarvioesityksen 727 285 000 euroon nähden aiheutuu tasomuutoksesta.

2024 talousarvio	450 085 000
2023 II lisätalousarvio	-240 000 000
2023 talousarvio	923 794 000
2022 tilinpäätös	359 156 234

10. Sotilaallinen maanpuolustus

01. Puolustusvoimien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Valtuus

1) Vuonna 2024 saa tehdä Puolustusvoimien toiminnan edellyttämiä materiaalin ja palvelujen hankintaan liittyviä pitkäaikaisia sopimuksia siten, että niistä saa aiheutua valtion talousarvion voimaantulopäivän valuuttakurssitasolla valtiolle menoja vuosina 2025—2028 enintään 150 202 000 euroa (Vuoden 2024 toimintamenojen tilausvaltuus).

Selvitysosa: Päätososan valtuuskohdan kohta 1) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan valtuuskohdan kohdan 1).

Vuoden 2024 toimintamenojen tilausvaltuuden enimmäismäärän lisääminen 4 191 000 eurolla talousarvioesityksen 146 011 000 euroon nähden aiheutuu tilausvaltuudella tehtävien sopimusten tarkentumisesta.

Tilauksvaltuuteen ehdotettavat muutokset toteutetaan puolustusministeriön hallinnonalalle vahvistettujen valtiontalouden kehysten puitteissa.

Tilauksvaltuuden muutosten johdosta valtuustaulukko muuttuu seuraavaksi:

Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot (1 000 euroa)

	2024	2025	2026	2027	2028—	Yhteensä vuodesta 2024 lähtien
Vanhat tilausvaltuudet						
Vuoden 2020 toimintamenojen tilausvaltuus	9 790					9 790
Kunnossapidon kumppanuus 2020 (Millog 2020) -tilausvaltuus	125 692	125 692	125 692	125 692	125 692	628 460
Vuoden 2021 toimintamenojen tilausvaltuus	12 400	12 205	3 500			28 105
Vuoden 2022 toimintamenojen tilausvaltuus	41 074	13 122	6 470	2 183		62 849
Vuoden 2023 toimintamenojen tilausvaltuus	101 539	26 913	7 164	5 905	1 900	143 421
Vanhat tilausvaltuudet yhteensä	290 495	177 932	142 826	133 780	127 592	872 625
Uusi tilausvaltuus						
Vuoden 2024 toimintamenojen tilausvaltuus		93 883	34 899	13 565	7 855	150 202
Uusi tilausvaltuus yhteensä		93 883	34 899	13 565	7 855	150 202
Valtuudet yhteensä	290 495	271 815	177 725	147 345	135 447	1 022 827

2024 talousarvio	2 357 200 000
2023 II lisätalousarvio	133 263 000
2023 I lisätalousarvio	1 730 000
2023 talousarvio	2 118 298 000
2022 tilinpäätös	2 152 420 000

18. Puolustusmateriaalihankinnat (siirtomääräraha 5 v)

Momentille myönnetään 1 544 135 000 euroa.

Muihin puolustusmateriaalihankintoihin kuin tilausvaltuuksista aiheutuvien menojen tai niihin liittyvistä indeksi- ja valuuttakurssimuutoksista aiheutuvien menojen maksamiseen määrärahaa saa käyttää enintään 245 506 000 euroa.

Valtuus

1) Vuonna 2024 saa tehdä sotilaallisen maanpuolustuksen suorituskyvyn parantamiseksi Puolustusvoimien materiaaliseen kehittämiseen liittyen uusia sopimuksia siten, että niistä saa aiheutua talousarvion voimaantulopäivän valuuttakurssitasolla valtiolle menoja vuosina 2024—2028 enintään 116 010 000 euroa (Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen 2024 -tilausvaltuus, PVKEH 2024).

2) Puolustusvoimat saa tehdä Ukrainaan luovutetun materiaallisen suorituskyvyn korvaushankintoihin liittyen uusia sopimuksia siten, että niistä saa aiheutua talousarvion voimaantulopäivän valuuttakurssitasolla valtiolle menoja vuosina 2023—2028 enintään 1 451 154 000 euroa (Ukrainan materiaalituen korvaushankinnat 2023 -tilausvaltuus, UKR 2023).

3) Sotilaallisen maanpuolustuksen suorituskyvyn parantamiseksi Puolustusvoimien materiaaliseen kehittämiseen liittyen uusia sopimuksia saa tehdä siten, että niistä saa aiheutua talousarvion voimaantulopäivän valuuttakurssitasolla valtiolle menoja vuosina 2022—2028 enintään 310 196 000 euroa (Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen 2022 -tilausvaltuus PVKEH 2022).

4) Sotilaallisen maanpuolustuksen suorituskyvyn parantamiseksi Puolustusvoimien materiaaliseen kehittämiseen liittyen uusia sopimuksia saa tehdä siten, että niistä saa aiheutua talousarvion voimaantulopäivän valuuttakurssitasolla valtiolle menoja vuosina 2021—2028 enintään 890 251 000 euroa (Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen 2021 -tilausvaltuus PVKEH 2021).

Selvitysosa: Päätösosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen, päätösosan toinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan kolmannen kappaleen, päätösosan valtuuskohdan kohta 1) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan valtuuskohdan kohdan 1) ja päätösosan valtuuskohdan kohdat 2)—4) lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan valtuuskohdan kohdiksi 2)—4), jolloin nykyiset kohdat 2) ja 3) siirtyvät kohdiksi 5) ja 6).

Lisäys 20 664 000 euroa talousarvioesityksen 1 523 471 000 euroon nähden aiheutuu Ukrainan materiaalituen korvaushankinnat -tilausvaltuuden enimmäismäärän kasvusta.

Muihin puolustusmateriaalihankintoihin kuin tilausvaltuuksista aiheutuvien menojen tai niihin liittyvistä indeksi- ja valuuttakurssimuutoksista aiheutuvien menojen maksamiseen on talousar-

vioesityksen 241 061 000 euroon nähden lisätty 4 445 000 euroa aiheutuen Puolustusvoimien hankesuunnitelmien tarkentumisesta.

PVKEH 2024 -tilausvaltuuden enimmäismäärän vähentäminen 900 000 eurolla talousarvioesityksen 116 910 000 euroon nähden aiheutuu siitä, että hankinnat eivät edellytä tilausvaltuuden käyttöä. Vuodelta 2024 vähennetty määräraha siirretään muut puolustusmateriaalihankinnat -määrärahaksi.

UKR 2023 -tilausvaltuuden enimmäismäärän lisääminen 95 714 000 eurolla talousarvioesityksen 1 314 226 000 euroon nähden aiheutuu Ukrainaan luovutetun materiaalin korvaavista hankinnoista.

PVKEH 2022 -tilausvaltuuden enimmäismäärän vähentäminen 689 000 eurolla talousarvioesityksen 213 398 000 euroon nähden aiheutuu Puolustusvoimien kehittämisohjelmien yhteisten hankintojen tarkentumisesta, ja ne eivät edellytä tilausvaltuuden käyttöä. Vuodelta 2024 vähennetty määräraha siirretään muut puolustusmateriaalihankinnat -määrärahaksi.

PVKEH 2021 -tilausvaltuuden enimmäismäärän vähentäminen 13 516 000 eurolla talousarvioesityksen 356 386 000 euroon aiheutuu siitä, että määrärahaa käytetään yksittäisiin hankintoihin, jotka eivät edellytä tilausvaltuuden käyttöä. Tilausvaltuuden vuodelta 2024 vähennetty määräraha siirretään muut puolustusmateriaalihankinnat -määrärahaksi.

Määrärahasta arvioidaan vuonna 2024 käytettävän 1 287 469 000 euroa tilausvaltuuksista aiheutuvien menojen maksamiseen, 11 160 000 euroa tilausvaltuuksiin liittyvistä indeksi- ja valuuttakurssimuutoksista aiheutuvien menojen maksamiseen sekä 245 506 000 euroa muihin puolustusmateriaalihankintoihin.

Tilausvaltuuksien muutosten johdosta valtuustaulukko muuttuu seuraavaksi:

Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot (1 000 euroa)

	2024	2025	2026	2027	2028—	Yhteensä vuodesta 2024 lähtien
Vanhat tilausvaltuudet						
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2017) -tilausvaltuus	20 087	32 684				52 771
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2018) -tilausvaltuus	35 220	29 500	230			64 950
Laivue 2020 -tilausvaltuus	241 500	172 648	55 395	37 645	6 180	513 368
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2020) -tilausvaltuus	6 970	2 065	4 920	605		14 560

**Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot
(1 000 euroa)**

	2024	2025	2026	2027	2028—	Yhteensä vuodesta 2024 lähtien
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2021) -tilaus- valtuus	180 135	63 075	53 933	27 727	18 000	342 870
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2022) -tilaus- valtuus	48 609	47 070	66 550	40 480	10 000	212 709
Puolustuskyvyn parantaminen (PVPAR 2022) -tilausvaltuus	330 215	287 850	205 115	255 250		1 078 430
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2023) -tilaus- valtuus	129 217	134 420	124 120	101 780	221 900	711 437
Ukrainan materiaalituen korvau- shankinnat (UKR 2023) -tilausvaltuus	279 226	228 400	284 082	312 000	306 232	1 409 940
Vanhat tilausvaltuudet yhteensä	1 271 179	997 712	794 345	775 487	562 312	4 401 035
Uusi tilausvaltuus						
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2024) -tilaus- valtuus	16 290	37 750	28 965	20 425	12 580	116 010
Uusi tilausvaltuus yhteensä	16 290	37 750	28 965	20 425	12 580	116 010
Valtuudet yhteensä	1 287 469	1 035 462	823 310	795 912	574 892	4 517 045
2024 talousarvio						1 544 135 000
2023 II lisätalousarvio						304 391 000
2023 I lisätalousarvio						41 564 000
2023 talousarvio						1 580 565 000
2022 tilinpäätös						1 289 500 000

50. Maanpuolustus- ja veteraanijärjestöjen toiminnan tukeminen (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 8 515 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

5) veteraaniperinteen vaalimisen tukemiseen.

Selvitysosa: Päätösosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen ja päätösosan toisen kappaleen kohta 5) lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdaksi 5).

Lisäys 500 000 euroa talousarvioesityksen 8 015 000 euroon nähden aiheutuu veteraaniperinteen vaalimisen tukemisesta.

Talousarvioesitykseen nähden momentin nimike on muutettu.

44

27.10

2024 talousarvio	8 515 000
2023 II lisätalousarvio	-285 000
2023 talousarvio	8 215 000
2022 tilinpäätös	7 158 734

Pääluokka 28

VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

01. Valtiovarainministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 40 983 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Muutos talousarvioesityksen 40 830 000 euroon nähden on 153 000 euroa, missä on otettu huomioon lisäyksenä 280 000 euroa siirtona momentilta 24.01.01, 200 000 euroa siirtona momentilta 28.01.20 omistajaohjauksen menoihin ja 530 000 euroa siirtona momentilta 28.70.01 Julkietosaston pysyvien tehtävien menoihin sekä vähennyksenä 287 000 euroa siirtona momentille 24.01.01 rahoituspalveluasioden erityisasiantuntijan palkkausmenoihin ja 570 000 euroa siirtona momentille 23.01.01 hallitusohjelman mukaiseen valtioneuvoston yhteiseen toimintaan ja hankkeisiin.

2024 talousarvio	40 983 000
2023 II lisätalousarvio	1 465 000
2023 talousarvio	35 579 000
2022 tilinpäätös	36 400 000

20. Valtion kiinteistöstrategian toteuttaminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 145 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) kiinteistövarallisuuteen liittyvistä omaisuus- ja omistusjärjestelyistä aiheutuviin menoihin
- 2) kiinteistövarallisuuden hallinnoinnista ja käytön tehostamisesta aiheutuviin menoihin
- 3) valtion etuosto-oikeudesta eräillä alueilla annetun lain (469/2019) mukaisen valtion etuosto-oikeuden käyttämisestä aiheutuviin menoihin
- 4) valtion omistamien kiinteistöjen valmiuden ja varautumisen vahvistamisesta aiheutuviin menoihin

5) enintään kahta henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Vähennys 200 000 euroa talousarvioesityksen 345 000 euroon nähden aiheutuu siirrosta momentille 28.01.01 valtiovarainministeriön omistajaohjaustehtävien menoihin. Tämän johdosta talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohta 3) on poistettu.

Talousarvioesitykseen nähden momentin nimike on muutettu.

2024 talousarvio	145 000
2023 talousarvio	345 000
2022 tilinpäätös	3 713 805

10. Verotus ja tulli

02. Tullin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 207 749 000 euroa.

Määrärahasta on varattu 600 000 euroa tehokkaan rahanpesun estämisen valvonnan ja täytäntöönpanon varmistamiseen (RRF pilari2) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen ja toisen kappaleen.

Vähennys 150 000 euroa talousarvioesityksen 207 899 000 euroon nähden on siirtoa momentille 26.01.01 tehokkaan rahanpesun estämisen valvonnan ja täytäntöönpanon varmistamiseen (RRF pilari2).

2024 talousarvio	207 749 000
2023 II lisätalousarvio	4 198 000
2023 I lisätalousarvio	2 316 000
2023 talousarvio	193 593 000
2022 tilinpäätös	193 323 000

30. Tilastotoimi, taloudellinen tutkimus ja rekisterihallinto

01. Tilastokeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 54 720 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 400 000 euroa talousarvioesityksen 54 320 000 euroon nähden aiheutuu datahuoneen vakinaistamisesta ja laajentamisesta.

2024 talousarvio	54 720 000
2023 II lisätalousarvio	1 320 000
2023 talousarvio	52 607 000
2022 tilinpäätös	54 961 000

02. Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 4 989 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 400 000 euroa talousarvioesityksen 4 589 000 euroon nähden aiheutuu datahuoneen vakinaistamisesta ja laajentamisesta.

2024 talousarvio	4 989 000
2023 II lisätalousarvio	104 000
2023 talousarvio	4 403 000
2022 tilinpäätös	4 132 000

50. Eläkkeet ja korvaukset

15. Eläkkeet (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 5 594 611 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 9 211 000 euroa talousarvioesityksen 5 585 400 000 euroon nähden aiheutuu indeksitarkistuksen vaikutuksesta.

2024 talousarvio	5 594 611 000
2023 talousarvio	5 354 542 000
2022 tilinpäätös	4 962 121 966

16. Ylimääräiset eläkkeet ja muut eläkemenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 2 872 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 5 000 euroa talousarvioesityksen 2 867 000 euroon nähden aiheutuu indeksitarkistuksen vaikutuksesta.

2024 talousarvio	2 872 000
2023 talousarvio	3 049 000
2022 tilinpäätös	1 449 841

63. Muiden eläkelaitosten vastattavaksi kuuluvat eläkemenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 365 747 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 602 000 euroa talousarvioesityksen 365 145 000 euroon nähden aiheutuu indeksitarkistuksen vaikutuksesta.

Vastaava lisäys on budjetoitu momentille 12.28.51.

2024 talousarvio	365 747 000
2023 II lisätalousarvio	6 000 000
2023 talousarvio	317 840 000
2022 tilinpäätös	284 576 781

95. Muiden eläkelaitosten valtion puolesta maksamien eläkemenojen ja valtiolle maksamien ennakoiden korkomenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 34 522 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 7 309 000 euroa talousarvioesityksen 27 213 000 euroon nähden aiheutuu korkokanta-arvion muutoksesta.

Vastaava lisäys on budjetoitu momentille 13.01.09

2024 talousarvio	34 522 000
2023 talousarvio	19 194 000
2022 tilinpäätös	14 423 130

70. Valtionhallinnon kehittäminen

01. Julkisen hallinnon ICT:n ohjaus ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 10 270 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 530 000 euroa talousarvioesityksen 10 800 000 euroon nähden on siirtoa momentille 28.01.01 pysyvien tehtävien hoitoon.

2024 talousarvio	10 270 000
2023 I lisätalousarvio	—
2023 talousarvio	13 933 000
2022 tilinpäätös	42 345 000

20. Tuottavuuden edistäminen (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 3 658 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 3 800 000 euroa talousarvioesityksen 7 458 000 euroon nähden on siirtoa momentille 26.10.01 Poliisihallituksen ICT-toiminnan modernisointiohjelman Toimintaympäristöjen tekninen kehittäminen -hankkeeseen.

2024 talousarvio	3 658 000
2023 II lisätalousarvio	30 000 000
2023 I lisätalousarvio	-1 200 000
2023 talousarvio	1 231 000
2022 tilinpäätös	58 003 000

80. Siirrot Ahvenanmaan maakunnalle

30. Ahvenanmaan tasoitusmaksu (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 204 801 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 175 000 euroa talousarvioesityksen 204 976 000 euroon nähden aiheutuu tässä täydentävässä esityksessä ehdotetuista tuloarvioiden muutoksista.

2024 talousarvio	204 801 000
2023 II lisätalousarvio	-821 000
2023 I lisätalousarvio	-3 257 000
2023 talousarvio	202 494 000
2022 tilinpäätös	202 195 000

89. Hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän rahoitus

31. Hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen rahoitus (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 24 614 871 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Muutos talousarvioesityksen 24 654 314 000 euroon nähden on 39 443 000 euroa, missä on otettu huomioon lisäyksenä 276 807 000 euroa siirtona momentilta 28.90.30 kuntien peruspalvelujen valtionosuudesta tehtävän siirron tarkentumisesta sekä vähennyksenä 295 214 000 euroa kuntien verotuloista tehtävän siirron tarkentumisesta johtuen, 245 000 euroa vuoden 2024 palvelutarpeen kasvuarvion pienentymisestä, 495 000 euroa vuoden 2024 hyvinvointialueiden indeksikorotuksen pienentymisestä, 19 291 000 euroa hyvinvointialueille vuonna 2023 siirtyneitä tuloja ja kustannuksia tasaavasta kertaerästä, 228 000 euroa vuoden 2023 kustannuspohjan korjauksen vaikutuksesta palvelujen kysynnän kasvuun, 656 000 euroa vuoden 2023 kustannuspohjan korjauksen vaikutuksesta indeksikorotukseen, 114 000 euroa yliopistosairaалаліsän rahoituksesta ja 7 000 euroa siirtymätasauksista.

2024 talousarvio	24 614 871 000
2023 II lisätalousarvio	-12 720 000
2023 I lisätalousarvio	155 600 000
2023 talousarvio	20 634 122 000
2022 tilinpäätös	1 860 440 000

90. Kuntien tukeminen

30. Valtionosuus kunnille peruspalvelujen järjestämiseen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 2 490 325 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Muutos talousarvioesityksen 2 463 200 000 euroon nähden on 27 125 000 euroa, missä on otettu huomioon lisäyksenä 192 000 000 euroa liittyen valtionosuuden määräaikaiseen lisäykseen hyvinvointialueiden rahoitusta koskevan siirron tasoittamiseksi, 111 895 000 euroa liittyen kunnilta hyvinvointialueille siirtyneiden tulojen ja kustannusten tasauksesta vuoden 2023 osalta koskevan vähennyksen siirtämisestä vuosille 2025—2027, 79 000 euroa kotikuntaa vailla olevien oppilaiden määrää koskevan arvion muutoksesta ja 53 000 euroa yksityisten opetuksen järjestäjien ja yliopistojen arvonnäisäveron korvausta koskevan laskentatiedon muutoksesta sekä vähennyksenä 276 807 000 euroa siirtona momentille 28.89.31 hyvinvointialueiden rahoitusta koskevan siirron tarkentumisesta ja 95 000 euroa valtionosuuden määräytymisen perusteena käytettävien väestön koulutustaustaa koskevien tietojen tarkentumisesta.

Hallitus antaa eduskunnalle täydentävään talousarvioesitykseen liittyvän esityksen kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 21 ja 47 §:n muuttamisesta annetun hallituksen esityksen (HE 42/2023 vp) täydentämisestä siten, että vuonna 2024 valtionosuuteen tehtäisiin määräaikainen 192 000 000 euron lisäys ja määräaikainen 64 000 000 euron vähennys vuosina 2025—2027 ja vuotta 2023 koskeva jälkikäteinen valtionosuusvähennys siirrettäisiin vuosien 2024 ja 2025 sijasta tehtäväksi vuosina 2025—2027.

2024 talousarvio	2 490 325 000
2023 II lisätalousarvio	20 331 000
2023 talousarvio	2 751 900 000
2022 tilinpäätös	7 986 435 458

99. Erikseen budjetoidut valtionhallinnon menot

97. Valtion saatavien turvaaminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 300 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 50 000 euroa talousarvioesityksen 250 000 euroon nähden aiheutuu konkurssipesien ja perintöasioiden määrän kasvusta.

2024 talousarvio	300 000
2023 talousarvio	250 000
2022 tilinpäätös	87 674

98. Kassasijoitusten riskienhallinta (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 26 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 25 000 euroa talousarvioesityksen 1 000 euroon nähden aiheutuu pankkien limiittiprovisioista.

2024 talousarvio	26 000
2023 talousarvio	8 300 000
2022 tilinpäätös	18 535 541

Pääluokka 29

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. (29.01, 29.40 osa, 29.70 osa ja 29.80, osa) Hallinto, kirkollisasiat ja toimialan yhteiset menot

01. Opetus- ja kulttuuriministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 24 506 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys talousarvioesityksen 24 949 000 euroon nähden on 443 000 euroa, mistä 93 000 euroa on siirtoa momentille 23.01.01 valtion liikuntaneuvoston, valtion nuorisoneuvoston sekä arviointi- ja avustustoimikunnan tukipalvelu- ja vuokratukustannuksiin ja 350 000 euroa siirtoa momentille 23.01.01 hallitusohjelman mukaiseen valtioneuvoston yhteiseen toimintaan ja hankkeisiin.

2024 talousarvio	24 506 000
2023 II lisätalousarvio	712 000
2023 talousarvio	22 077 000
2022 tilinpäätös	20 330 000

02. Opetushallituksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 66 234 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

4) enintään 780 000 euroa avustuksina jaettavaksi vähälevikkisen ruotsinkielisen oppimateriaalin tuottamiseen.

Selvitysosa: Päätoosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen ja päätösoosan toisen kappaleen kohta 4) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan toisen kappaleen kohdan 4).

Vähennys 72 000 euroa talousarvioesityksen 66 306 000 euroon nähden aiheutuu valtionhallinnon kielitutkinnon maksuttomaksi muuttamisen viivästymisestä.

Lisäksi talousarvioesitykseen nähden perusteluihin on tehty tekninen korjaus.

2024 talousarvio	66 234 000
2023 II lisätalousarvio	707 000
2023 talousarvio	67 576 000
2022 tilinpäätös	64 351 000

12. (29.80.04) Museoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 26 491 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 359 000 euroa talousarvioesityksen 26 132 000 euroon nähden aiheutuu vuokrien indeksitarkistuksesta.

2024 talousarvio	26 491 000
2023 II lisätalousarvio	509 000
2023 talousarvio	24 548 000
2022 tilinpäätös	24 181 000

21. Kansainvälinen yhteistyö (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 2 211 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 305 000 euroa talousarvioesityksen 2 516 000 euroon nähden on siirtoa momentille 24.01.01 erityisasiantuntijan palkkaukseen Suomen Lontoon-suurlähetystöön.

2024 talousarvio	2 211 000
2023 II lisätalousarvio	—
2023 talousarvio	2 337 000
2022 tilinpäätös	1 807 000

53. Jatkuvan oppimisen ja osaamisen kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)

Määrärahaa saa käyttää:

2) enintään yhdeksää henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen määräaikaan tehtäviin.

Selvitysosa: Päätoosan kappaleen kohta 2) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan toisen kappaleen kohdan 2).

Perustelujen muutos talousarvioesitykseen nähden aiheutuu kahden henkilötyövuoden lisäyksestä jatkuvan oppimisen digitalisaatio-ohjelmaan (RRF pilari3) hankekauden jatkamisen vuoksi.

2024 talousarvio	6 348 000
2023 II lisätalousarvio	9 665 000
2023 talousarvio	13 348 000
2022 tilinpäätös	17 614 000

10. Varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus ja vapaa sivistystyö

30. Valtionosuus ja -avustus esi- ja perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 524 425 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

2) enintään 10 053 000 euroa edellä mainitun lain 44 §:n mukaisten avustusten maksamiseen.

Selvitysosa: Päätososan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen ja päätösosan toisen kappaleen kohta 2) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdan 2).

Lisäys talousarvioesitykseen 521 374 000 euroon nähden on 3 051 000 euroa, mistä 2 525 000 euroa aiheutuu kustannustenjaon tarkistuksen tarkentumisesta, 56 000 euroa kustannustason muutoksen tarkentumisesta ja 470 000 euroa avustuksista laajamittaisen ja suppean kaksikielisen opetuksen järjestämiseen sekä kielikylpytoimintaan.

2024 talousarvio	524 425 000
2023 II lisätalousarvio	-80 000 000
2023 talousarvio	666 777 000
2022 tilinpäätös	537 422 346

31. Valtionosuus ja -avustus vapaan sivistystyön oppilaitosten käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Määrärahaa saa käyttää:

1) vapaasta sivistystyöstä annetun lain (632/1998) mukaisen valtionosuuden maksamiseen kansalaisopistoille, kansanopistoille, opintokeskuksille ja kesäyliopistoille sekä Snellman-korkea-koulu -nimiselle oppilaitokselle, mistä valtionosuuteen oikeuttavien yksikköjen enimmäismäärän estämättä enintään 16 330 000 euroa 100 prosentin valtionosuutena maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelmaan hyväksyttyyn koulutukseen.

Selvitysosa: Päätososan kappaleen kohta 1) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdan 1).

Talousarvioesitykseen nähden perusteluihin on tehty tekninen korjaus.

2024 talousarvio	168 313 000
2023 talousarvio	182 081 000
2022 tilinpäätös	175 898 716

40. (29.40, osa) Korkeakouluopetus ja tutkimus

20. Korkeakoululaitoksen ja tieteen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 38 799 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

6) 554 000 euroa CSC - Tieteen tietotekniikan keskus Oy:lle EU:n rahoittamien tutkimus- ja kehittämistoiminnan hankkeiden kansalliseen vastinrahoitukseen.

Vuoden 2022 talousarviossa myönnetystä kolmevuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 635 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen, päätösosan toisen kappaleen kohta 6) lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdaksi 6) ja päätösosan kolmas kappale lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan kolmanneksi kappaleeksi.

Lisäys 554 000 euroa talousarvioesityksen 38 245 000 euroon nähden on siirtoa momentilta 32.20.50 EU:n rahoittamien CSC:n tutkimus- ja kehittämistoiminnan hankkeiden kansalliseen vastinrahoitukseen.

Määrärahan peruuttaminen aiheutuu uudelleen kohdennuksesta EU:n elpymis- ja palautumissuunnitelman toimenpiteen digitaalinen infrastruktuuri osaajien maahanmuuton tueksi (RRF pilari3, toimenpide P3C1R3) täytäntöönpanossa ja se budjetoidaan uudelleen momentille 26.40.01. Digitaalinen infrastruktuuri osaajien maahanmuuton tueksi (RRF pilari3) varatusta 725 000 eurosta jää määrärahan peruuttamisen johdosta momentille käytettäväksi 90 000 euroa.

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

2024 talousarvio	38 799 000
2023 I lisätalousarvio	270 000
2023 talousarvio	40 346 000
2022 tilinpäätös	35 394 000

50. Valtionrahoitus yliopistojen toimintaan (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 2 172 551 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää yliopistolain (558/2009) mukaisena rahoituksena:

3) enintään 67 157 000 euroa yliopistojen harkinnanvaraiseen rahoitukseen.

Selvitysosa: Päätösosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen ja päätösosan toisen kappaleen kohta 3) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdan 3).

Lisäys talousarvioesityksen 2 152 599 000 euroon nähden on 19 952 000 euroa, mistä 19 852 000 euroa aiheutuu siirrosta momentilta 32.20.50 harkinnanvaraisen rahoituksen lisäykseen EU:n rahoittamien tutkimus- ja kehittämistoiminnan hankkeiden kansalliseen vastinrahoitukseen ja 100 000 euroa Aalto-yliopistolle datahuoneen vakinaistamisesta ja laajentamisesta.

2024 talousarvio	2 172 551 000
2023 talousarvio	1 999 188 000
2022 tilinpäätös	1 876 415 000

51. Suomen Akatemian tutkimusmäärärahat (arviomääräraha)

Määrärahaa saa käyttää:

5) enintään 2 000 000 euroa Suomen Akatemian tutkimusrahoituksen tietojärjestelmän ylläpitoon ja yhteisen valtionavustusjärjestelmän integraatioon

6) enintään 100 000 euroa tohtoripilotista aiheutuviin hakemusten arviointikustannuksiin

7) enintään yhtä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön, myös virkaan nimitettyjen, palkkausmenoihin.

Selvitysosa: Päätösosan kappaleen kohdat 5), 6) ja 7) lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdiksi 5), 6) ja 7).

Perustelujen muutos talousarvioesitykseen nähden aiheutuu määrärahan käytöstä tietojärjestelmämenoihin, tohtoripilotista aiheutuviin hakemusten arviointikustannuksiin ja henkilöstökustannuksiin.

2024 talousarvio	403 137 000
2023 II lisätalousarvio	3 000 000
2023 talousarvio	345 575 000
2022 tilinpäätös	331 877 592

55. Valtionrahoitus ammattikorkeakoulujen toimintaan (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 001 570 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää ammattikorkeakoululain (932/2014) mukaisena rahoituksena:

3) enintään 27 441 000 euroa ammattikorkeakoulujen harkinnanvaraiseen rahoitukseen.

Selvitysosa: Päätösosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen ja päätösosan toisen kappaleen kohta 3) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdan 3).

Lisäys 746 000 euroa talousarvioesityksen 1 000 824 000 euroon nähden on siirtoa momentilta 32.20.50 harkinnanvaraisen rahoituksen lisäyksenä EU:n rahoittamien tutkimus- ja kehittämistoiminnan hankkeiden kansalliseen vastinrahoitukseen.

2024 talousarvio	1 001 570 000
2023 talousarvio	954 190 000
2022 tilinpäätös	921 196 000

70. (29.70, osa) Opintotuki*55. Opintoraha ja asumislisä (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään 531 600 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 5 000 000 euroa talousarvioesityksen 526 600 000 euroon nähden aiheutuu opintorahan huoltajakorotuksen tasokorotuksesta.

Hallitus on antanut eduskunnalle täydentävään talousarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi opintotukilain muuttamisesta siten, että huoltajakorotuksen määrä on 1.1.2024 lukien 141,63 euroa kuukaudessa.

2024 talousarvio	531 600 000
2023 talousarvio	515 200 000
2022 tilinpäätös	467 864 817

80. (29.80, osa) Taide ja kulttuuri*20. Museoviraston kulttuuri- ja nähtävyyshkohteiden tilakustannukset (siirtomääräraha 2 v)*

Momentille myönnetään 19 416 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 914 000 euroa talousarvioesityksen 18 502 000 euroon nähden aiheutuu vuokrien indeksitarkistuksesta.

2024 talousarvio	19 416 000
2023 talousarvio	18 502 000
2022 tilinpäätös	17 264 000

21. Taiteen ja kulttuurin yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 576 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

5) tekijänoikeusinfrastruktuurin kehittämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Päätoosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen ja päätösoosan toisen kappaleen kohta 5) lisätään talousarvioesityksen momentin päätösoosan toisen kappaleen kohdaksi 5).

Lisäys 167 000 euroa talousarvioesityksen 409 000 euroon nähden on siirtoa momentilta 29.80.50 tekijänoikeusinfrastruktuurin kehittämisestä aiheutuviin menoihin.

2024 talousarvio	576 000
------------------	---------

31. Valtionosuus ja -avustus esittävän taiteen ja museoiden käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Valtionosuuden laskennallisena perusteena käytettävä henkilötyövuosien määrä on esittävällä taiteella enintään 3 967 ja museoilla enintään 1 296.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan kolmannen kappaleen.

2024 talousarvio	157 627 000
2023 talousarvio	141 111 000
2022 tilinpäätös	139 932 232

34. Valtionosuus ja -avustus taiteen perusopetuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Määrärahaa saa käyttää:

2) enintään 1 110 000 euroa opetus- ja kulttuuriministeriön määräämin perustein edellä mainitun lain 44 §:n mukaisten valtionavustusten maksamiseen opetustuntikohtaista taiteen perusopetuksen valtionosuutta saaville opetuksen järjestäjille

4) enintään 201 000 euroa taiteen perusopetuksen tietopohjan vahvistamiseen liittyvistä selvityksistä ja kehittämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Päätösosan kappaleen kohdat 2) ja 4) korvaavat talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen vastaavat kohdat.

Perustelujen muutos talousarvioesitykseen nähden aiheutuu 100 000 euron siirrosta tietopohjan vahvistamisesta ja kehittämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen.

2024 talousarvio	96 619 000
2023 talousarvio	94 387 000
2022 tilinpäätös	90 441 863

50. Avustukset taiteen ja kulttuurin edistämiseen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 96 355 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Muutos talousarvioesityksen 96 172 000 euroon nähden on 183 000 euroa, missä on otettu huomioon vähennyksenä 167 000 euroa siirtona momentille 29.80.21 tekijänoikeusinfrastruktuurin kehittämisestä aiheutuviin menoihin ja lisäyksenä 350 000 euroa Lukulahja lapselle -ohjelman avustamiseen.

2024 talousarvio	96 355 000
2023 II lisätalousarvio	-1 290 000
2023 I lisätalousarvio	3 800 000
2023 talousarvio	24 764 000
2022 tilinpäätös	90 141 000

53. Valtionavustus tilakustannuksiin (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 31 263 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää avustuksen myöntämiseen valtion omistamissa ja vuokraamissa toimitiloissa toimivien taide- ja kulttuurilaitosten sekä -yhteisöjen tilakustannuksiin.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Lisäys talousarvioesityksen 28 909 000 euroon nähden on 2 354 000 euroa, mistä 1 416 000 euroa aiheutuu vuokrien indeksitarkistuksista ja 938 000 euroa Kansallisgallerian kokoelmakeskuksen vuokramenoista.

2024 talousarvio	31 263 000
2023 II lisätalousarvio	364 000
2023 talousarvio	26 749 000
2022 tilinpäätös	24 532 869

90. Liikuntatoimi

30. (29.90.52) Valtionosuudet kunnille ja liikunnan koulutuskeskuksille (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 37 287 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 8 000 euroa talousarvioesityksen 37 279 000 euroon nähden aiheutuu valtakunnallisten liikunnan koulutuskeskusten valtionosuuden jakautumisen tarkentumisesta.

2024 talousarvio	37 287 000
2023 talousarvio	33 798 000
2022 tilinpäätös	53 776 292

50. Liikunnan ja urheilun edistäminen (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 55 952 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

5) enintään 350 000 euroa ylimääräisistä urheilijaeläkkeistä annetun lain (1419/2014) mukaisiin eläkkeisiin.

Kohdan 5) määräraha budjetoidaan maksuperusteisena. Ylimääräisistä urheilijaeläkkeistä annettun lain (1419/2014) mukainen eläkkeen suuruus on 1 596,64 euroa kuukaudessa.

Selvitysosa: Päättösosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päättösosan ensimmäisen kappaleen, päättösosan toisen kappaleen kohta 5) korvaa talousarvioesityksen momentin päättösosan toisen kappaleen kohdan 5) ja päättösosan kolmas kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päättösosan kolmannen kappaleen.

Lisäys talousarvioesityksen 55 693 000 euroon nähden on 259 000 euroa, mistä 229 000 euroa aiheutuu siirrosta momentilta 29.90.51 huippu-urheiluun ja 30 000 euroa ylimääräisten urheilijaeläkkeiden määrärahan lisäyksestä.

Perustelujen muutos talousarvioesitykseen nähden aiheutuu ylimääräisistä urheilijaeläkkeistä annetun lain mukaisesta eläkkeen määrän vahvistamisesta.

2024 talousarvio	55 952 000
2023 I lisätalousarvio	5 000 000
2023 talousarvio	115 404 000
2022 tilinpäätös	101 459 828

51. Liikunnallisen elämäntavan ja liikuntaolosuhteiden edistäminen (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 64 201 000 euroa.

Selvitysosa: Päättösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päättösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 229 000 euroa talousarvioesityksen 64 430 000 euroon nähden on siirtoa momentille 29.90.50 huippu-urheilun tukemiseen.

2024 talousarvio	64 201 000
------------------	------------

Pääluokka 30

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto ja tutkimus

01. Maa- ja metsätalousministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 24 482 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioletuksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 380 000 euroa talousarvioletuksen 24 862 000 euroon nähden on siirtoa momentille 23.01.01 hallitusohjelman mukaiseen valtioneuvoston yhteiseen toimintaan ja hankkeisiin.

2024 talousarvio	24 482 000
2023 II lisätalousarvio	767 000
2023 talousarvio	23 744 000
2022 tilinpäätös	24 148 000

05. Luonnonvarakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 84 673 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioletuksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 1 896 000 euroa talousarvioletuksen 82 777 000 euroon nähden on siirtoa momentilta 32.20.50 EU:n rahoittamien T&K-hankkeiden kansalliseen vastinrahoitukseen.

Lisäys kohdistuu T&K-toimintaan.

2024 talousarvio	84 673 000
2023 II lisätalousarvio	1 837 000
2023 talousarvio	79 752 000
2022 tilinpäätös	82 189 000

10. Maaseudun kehittäminen

55. Valtionavustus 4H-toimintaan (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 3 805 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarviesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 500 000 euroa talousarviesityksen 3 305 000 euroon nähden aiheutuu 4H-toiminnan tukemisesta.

2024 talousarvio	3 805 000
2023 talousarvio	4 155 000
2022 tilinpäätös	4 105 000

20. Maa- ja elintarviketalous

01. Ruokaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 79 626 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarviesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 143 000 euroa talousarviesityksen 79 483 000 euroon nähden on siirtoa momentilta 32.20.50 EU:n rahoittamien T&K-hankkeiden kansalliseen vastinrahoitukseen.

Lisäys kohdistuu T&K-toimintaan.

2024 talousarvio	79 626 000
2023 II lisätalousarvio	2 907 000
2023 I lisätalousarvio	2 025 000
2023 talousarvio	78 958 000
2022 tilinpäätös	85 007 000

47. Ruokaketjun kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 6 282 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarviesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 305 000 euroa talousarviesityksen 6 587 000 euroon nähden on siirtoa momentille 24.01.01 Soulin suurlähetystön elintarvikeattasean rahoittamiseksi.

2024 talousarvio	6 282 000
2023 II lisätalousarvio	3 000 000
2023 talousarvio	2 637 000
2022 tilinpäätös	4 255 000

40. Luonnonvaratalous

21. Vesivarojen käytön ja hoidon menot (siirtomääräraha 3 v)

Määrärahaa saa käyttää:

5) vesistörakenteiden siirtomenoihin tapauksissa, joissa vesistörakenteita luovutetaan paikallisille hyödynsaajille.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksuperusteisena.

Selvitysosa: Päätösosan ensimmäisen kappaleen kohta 5) lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdaksi 5) ja päätösosan toinen kappale lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan neljänneksi kappaleeksi.

2024 talousarvio	14 189 000
2023 II lisätalousarvio	149 000
2023 talousarvio	15 847 000
2022 tilinpäätös	14 511 000

50. Riistatalouden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 14 868 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 960 000 euroa talousarvioesityksen 13 908 000 euroon nähden aiheutuu ampumaratojen ympäristölupahankkeen rahoituksesta.

2024 talousarvio	14 868 000
2023 talousarvio	13 059 000
2022 tilinpäätös	14 498 000

53. Eräät luonnonvaratalouden valtionavustukset (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 332 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 200 000 euroa talousarvioesityksen 1 132 000 euroon nähden on siirtoa momentilta 30.64.50 ja aiheutuu metsäpuiden siemenviljelysten perustamiskustannusten noususta.

2024 talousarvio	1 332 000
2023 talousarvio	1 132 000
2022 tilinpäätös	1 132 000

64. Metsähallitus

50. Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 7 144 000 euroa.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

Selvitysosa: Päätösosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen ja päätösosan toinen kappale lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan viidenneksi kappaleeksi.

Vähennys 200 000 euroa talousarvioesityksen 7 344 000 euroon nähden on siirtoa momentille 30.40.53 metsäpuiden siemenviljelysten perustamiseen.

2024 talousarvio	7 144 000
2023 II lisätalousarvio	86 000
2023 talousarvio	8 610 000
2022 tilinpäätös	8 656 000

70. Maanmittaus ja asunto-osakkeiden kirjaaminen

01. Maanmittauslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 51 163 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 146 000 euroa talousarvioesityksen 51 017 000 euroon nähden on siirtoa momentilta 32.20.50 EU:n rahoittamien T&K-hankkeiden kansalliseen vastinrahoitukseen.

Lisäys kohdistuu T&K-toimintaan.

2024 talousarvio	51 163 000
2023 II lisätalousarvio	1 942 000
2023 I lisätalousarvio	72 000
2023 talousarvio	46 184 000
2022 tilinpäätös	45 310 000

Pääluokka 31

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto ja toimialan yhteiset menot

01. Liikenne- ja viestintäministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 23 182 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioletuksen momentin päätösoan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 282 000 euroa talousarvioletuksen 22 900 000 euroon nähden aiheutuu Ukrainan ja Moldovan siviililennonvarmistuspalveluiden tukemisesta.

2024 talousarvio	23 182 000
2023 II lisätalousarvio	506 000
2023 I lisätalousarvio	2 700 000
2023 talousarvio	20 448 000
2022 tilinpäätös	17 914 000

04. Ilmatieteen laitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 49 969 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioletuksen momentin päätösoan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 664 000 euroa talousarvioletuksen 49 305 000 euroon nähden on siirtoa momentilta 32.20.50 EU:n rahoittamien T&K-hankkeiden kansalliseen vastinrahoitukseen.

Lisäys kohdistuu T&K-toimintaan.

2024 talousarvio	49 969 000
2023 II lisätalousarvio	966 000
2023 talousarvio	45 198 000
2022 tilinpäätös	53 390 000

88. Osakehankinnat (siirtomääräraha 3 v)

Määrärahaa saa käyttää sijoituksiin suoraan liikenne- ja viestintäministeriön omistukseen perustettujen hankeyhtiöiden osakepääomaan tai sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon sekä yhtiöiden perustamisesta aiheutuviin viranomaismaksuihin. Määrärahaa saa käyttää Turun tunnin juna Oy:n osalta rakentamisvaihetta koskevien Verkkojen Eurooppa -ohjelman (CEF) tukihakemusten valmistelusta ja jättämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Maksettavaa pääomaa saa käyttää suoraan liikenne- ja viestintäministeriön omistukseen perustetuissa hankeyhtiössä Turun tunnin juna Oy, Suomi-rata Oy sekä Itärata Oy. Lisäksi määrärahaa saa käyttää vain Pasilan ja Keravan välisen Lentoradan suunnitteluun keskittyvän yhtiön suunnittelukustannusten kattamiseen ja toiminnan organisoinnista syntyviin sekä muihin kustannuksiin. Valtion omistusosuus suunnittelu-yhtiöissä on vähintään 51 %.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen.

Talousarvioesitykseen nähden perusteluihin on lisätty mahdollisuus käyttää määrärahaa myös rakentamisvaihetta koskevien Verkkojen Eurooppa -ohjelman (CEF) tukihakemusten valmistelusta aiheutuviin kustannuksiin Turun tunnin juna Oy:n osalta.

2024 talousarvio	9 000 000
2023 II lisätalousarvio	4 810 000
2022 tilinpäätös	23 933 000

10. Liikenne- ja viestintäverkot

20. Perusväylänpito (siirtomääräraha 3 v)

Määrärahaa saa käyttää:

1) väylien hoidosta, käytöstä sekä korjauksista, elinkaaren ja omaisuuden hallinnasta, suunnittelusta, liikenneväylien parantamisinvestoinneista, liikenteen hallinnan järjestelmistä sekä liikenteen ohjauksesta ja informaatiosta, tutkimus- ja kehittämistoiminnasta sekä jäänmurrosta, maantielauttaliikenteestä ja muista väylänpitäjän vastuulle kuuluvista tehtävistä aiheutuvien menojen sekä väylänpidosta aiheutuvien vahingonkorvauksien maksamiseen. Liikenteenohjausyhtiöltä hankittavaan palvelusopimukseen perustuvaan palvelumaksuun saa käyttää enintään 168 047 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosan kappaleen kohta 1) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdan 1).

Talousarvioesityksen 167 447 000 euroon nähden palvelusopimukseen perustuvan palvelumaksun korotus 600 000 eurolla aiheutuu tilannekoordinaattoripalvelun siirtämisestä erillissopimuksella tehtävästä palveluhankinnasta osaksi Väyläviraston ja Liikenteenohjausyhtiön Fintrafficin välistä kumppanuussopimusta. Palvelumaksun korotuksella ei ole määrärahaaikutusta.

2024 talousarvio	1 534 856 000
2023 II lisätalousarvio	63 255 000
2023 I lisätalousarvio	140 000
2023 talousarvio	1 314 806 000
2022 tilinpäätös	1 460 567 000

31. Eräät avustukset (siirtomääräraha 3 v)

Määrärahaa saa käyttää:

3) yksityistielain (560/2018) ja -asetuksen (1018/2022) mukaisten valtionavustusten maksamiseen.

Selvitysosa: Päätösosan kappaleen kohta 3) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdan 3).

Talousarvioesitykseen nähden yksityistieasetuksen viite on päivitetty.

2024 talousarvio	12 400 000
2023 II lisätalousarvio	13 353 000
2023 talousarvio	27 650 000
2022 tilinpäätös	74 700 000

77. Väyläverkon kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 332 620 000 euroa.

Valtuus

Väylävirasto oikeutetaan tekemään sopimuksia

9) hankkeeseen Pääradan kehittäminen: Riihimäki—Tampere kehittämisen suunnittelu siten, että siitä saa aiheutua valtiolle menoja enintään 22 000 000 euroa.

Aiempina varainhoitovuosina päätetyt väylähankkeet

	Sitoumuksista valtiolle aiheutuvien menojen enimmäismäärä, ml. aiempina varainhoitovuosina tehtyjen sitoumusten aiheuttamat menot (euroa)
--	--

Tiehankkeet

Mt 8155 Poikkimaantie	30 000 000
Vt 9 parantaminen ja st 562 Lentokentäntien liikennejärjestelyt	42 600 000
Vt 6 Korian kohta	15 500 000
Mt 180 Kirjalansalmen ja Hessundinsalmen siltojen uusiminen	128 000 000
Vt 4 Äänekoski—Viitasaari -tieosuuden kehittäminen	50 000 000
Vt 5 Hurus—Hietanen tieosuuden kehittäminen	17 000 000
Hailuodon kiinteä yhteys	121 000 000
Kt 68 Edsevö eritasoliittymän parantaminen	8 200 000
Kt 68 parantaminen rakentamalla uusi Kolpin ylikulkusilta V-1879, Pedersöre	6 200 000
Vt 25 Lepin liittymän alikulku	3 000 000

Aiempina varainhoitovuosina päätetyt väylähankkeet

	Sitoumuksista valtiolle aiheutuvien menojen enimmäismäärä, ml. aiempina varainhoitovuosina tehtyjen sitoumusten aiheuttamat menot (euroa)
Vt 23 parantaminen välillä Varkaus—Viinijärvi	13 000 000
Vt 19 Seinäjoki—Lapua, 1. vaihe	31 000 000
Vt 15 Paimenportin eritasoliittymän rakentaminen	17 000 000
Vt 8 Turku—Pori parantaminen Eurajoen kohdalla	27 100 000
Vt 4 parantaminen välillä Hartola—Oravakivensalmi	26 000 000
Vt 4 Oulu—Kemi liittymien parantaminen Simossa	25 000 000
E18 Kt 50 Kehä III parantaminen, 3. vaihe, Askiston kohta ja Vantaankoski	
Pakkala lisäkaistat	30 000 000
Vt 3 Hämeenkyrön ohitustie	69 200 000
Vt 8 Turku—Pori, Mynämäen ja Luvian ohitustaistat	30 000 000
Kt 51 Kirkkonummi—Kivenlahti	80 000 000
Vt 19 Seinäjoen itäinen ohikulkutie	77 900 000
Mt 101 Kehä I parantaminen	32 000 000
Vt 3 Tampere—Vaasa, Laihian kohta, 1. vaihe	27 000 000
Vt 8 Pyhäjoen ydinvoimalan edellyttämät tieinvestoinnit	22 500 000
Vt 4 Oulu—Kemi	143 000 000
Vt 5 Mikkeli—Juva	121 000 000
Vt 12 Lahden eteläinen kehätie	198 000 000
Vt 12 Tillola—Keltti	15 000 000
Kehä I Laajalahden kohta	20 000 000
Vt 4 Kirri—Tikkakoski	147 800 000
Ratahankkeet	
Laurila—Tornio—Haaparanta rataosan sähköistäminen	18 000 000
Digiradan kehitys- ja verifiointivaihe	130 000 000
Oulu—Kemi -rataosan välityskyvyn parantaminen, kohtausraiteet	16 500 000
Tampere—Jyväskylä -radan parantaminen, 1. vaihe	24 500 000
Turun ratapihan kehittäminen ja Kupittaa—Turku kaksoisraiteen rakentaminen	86 000 000
Digirata -pilottihanke (ETCS-testirata ja -laboratorio)	11 000 000
Helsinki—Tampere -rataosan peruskorjauksen aloittaminen	8 000 000
Kuopion ratapihan parantaminen, 1. vaihe	42 000 000
Oritkarin kolmioraide	15 600 000
Espoon kaupunkirata	178 500 000
Oulu—Kontiomäki -rataosan välityskyvyn parantaminen, 1. vaihe	26 500 000
Kontiomäki—Pesiökylä -radan parantaminen	102 000 000
Kemin biotuotetehtaan raideyhteydet, Kemin kohta	12 500 000
Hyvinkää—Hanko -rataosan sähköistäminen	62 000 000
Kouvola—Kotka/Hamina -radan parantaminen	133 500 000
Iisalmi—Ylivieska (sähköistys ja Iisalmen kolmioraide)	66 000 000
Joensuun ratapihan parantaminen	83 000 000
Pohjanmaan rata	674 000 000
Helsinki—Riihimäki rataosan kapasiteetin lisääminen, 1. vaihe	163 000 000
Helsinki—Riihimäki kapasiteetin lisääminen, 2. vaihe	383 000 000
Helsingin ratapihan toiminnallisuuden parantaminen	60 000 000

Aiempina varainhoitovuosina päätetyt väylähankkeet

	Sitoumuksista valtiolle aiheutuvien menojen enimmäismäärä, ml. aiempina varainhoitovuosina tehtyjen sitoumusten aiheuttamat menot (euroa)
Luumäki—Imatra—Venäjän raja, ratayhteyden parantaminen	210 000 000
Pori—Mäntyluoto rataosan sähköistys	10 100 000
Uudenkaupungin radan sähköistys	21 000 000

Vesiväylähankkeet

Tornion meriväylän geometrian parantaminen ja Vaasan meriväylän sisäosan leventäminen	6 500 000
Kemin Ajoksen meriväylän syventäminen	41 700 000
Savonlinnan syväväylän siirtäminen	40 000 000
Kokkolan meriväylä	45 000 000
Koverharin meriväylän syventäminen	2 500 000
Vuosaaren meriväylä	12 500 000

Väylähankkeiden suunnittelu

E18 Turun kehätien parantaminen välillä Naantali—Raisio, suunnittelu	4 200 000
Pääradan suunnittelun edistäminen välillä Tampere—Oulu	6 800 000
Helsinki—Pasila -yhteysvälin ratakapasiteetin lisäämiseen valmistautuminen	600 000
Tampere—Jyväskylä -radan suunnittelu	18 000 000
Seinäjoki—Vaasa -radan suunnittelu	4 200 000
Vt Hirvas—Rovaniemi—Vikajärvi -hankkeen suunnittelu	4 600 000

Yhteiset väylähankkeet

Äänekosken biotuotetehtaan liikenneyhteydet	174 000 000
---	-------------

Selvitysosa: Päätösosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen, päätösosan valtuuskohdan kappaleen kohta 9) lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan valtuuskohdan ensimmäisen kappaleen kohdaksi 9) ja päätösosan valtuuskohdan taulukko korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan valtuuskohdan vastaavan taulukon.

Lisäys 500 000 euroa talousarvioesityksen 332 120 000 euroon nähden aiheutuu hankkeen Pääradan kehittäminen: Riihimäki—Tampere kehittämisen suunnittelu käynnistämisestä.

Talousarvioesityksen 146 600 000 euroon nähden hankkeen Vt 4 Kirri—Tikkakoski valtuutta on korotettu 1 200 000 eurolla. Lisäksi talousarvioesityksen 81 000 000 euroon nähden hankkeen Turun ratapihan kehittäminen ja Kupittaa—Turku kaksoisraiteen rakentaminen valtuutta on korotettu 5 000 000 eurolla. Hankkeen Helsinki—Riihimäki 2. vaihe ajoitusmuutos mahdollistaa valtuuskorotusten toteuttamisen.

Edellä mainittujen muutosten johdosta Hanke-erittely ja Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot -taulukko muuttuvat seuraaviksi:

Hanke-erittely

	Hyväksytty	Valmis liikenteelle	Sopimus- valtuus milj. €	Arvioitu käyttö milj. €	Määräraha- tarve v. 2024 milj. €	Määräraha- tarve myöhemmin milj. €
Tiehankeet						
Mt 180 Kirjalansalmen ja Hessundinsalmen siltojen uusiminen	III LTA 2021	2025	128,0	53,0	55,0	20,0
Vt 4 Äänekoski—Viitasaari -tieosuuden kehittäminen	TA 2021/ IV LTA 2022	2023	50,0	31,2	14,0	4,8
Hailuodon kiinteä yhteys	VII LTA 2020/IV LTA 2022/ II LTA 2023	2025	121,0	55,0	31,0	35,0
Vt 6 Korian kohta	II LTA 2022/II LTA 2023	2024	15,5	9,0	5,0	1,5
Vt 5 Hurus—Hietanen tieosuuden kehittäminen	VII LTA 2020/IV LTA 2022/ II LTA 2023	2024	17,0	12,2	4,8	-
Mt 8155 Poikkimaantie	TA 2023	2025	30,0	15,0	15,0	-
Vt 9 parantaminen ja st 562 Lento- kentäntien liikennejärjestelyt	IV LTA 2022	2026	42,6	10,8	6,2	25,6
Vt 3 Hämeenkyrön ohitustie	I LTA 2019/II LTA 2023	2024	69,2	67,7	1,5	-
Vt 4 Kirri—Tikkakoski	TA 2018/II LTA 2022/ I LTA 2023/TA 2024	2025	147,8	146,6	1,2	-
Ratahankeet						
Tampere—Jyväskylä -radan parantaminen, 1. vaihe	TA 2021/ IV LTA 2022	2023	24,5	19,0	3,0	2,5
Turun ratapihan kehittäminen ja Kupittaa—Turku kaksoisraiteen rakentaminen	TA 2021/ IV LTA 2022/II LTA 2023/ TA 2024	2024	86,0	31,1	38,1	16,8
Digiradan kehitys- ja verifiointi- vaihe	III LTA 2021	2027	130,0	25,0	23,0	82,0
Kouvola—Kotka/Hamina -radan parantaminen	LTA 2019	2024	133,5	129,6	3,9	-

Hanke-erittely

	Hyväksytty	Valmis liikenteelle	Sopimus- valtuus milj. €	Arvioitu käyttö milj. €	Määräraha- tarve v. 2024 milj. €	Määräraha- tarve myöhemmin milj. €
Iisalmi—Ylivieska (sähköistys ja Iisalmen kolmioraide)	LTA 2019/ II LTA 2022/IV					
	LTA 2022/ II LTA 2023	2023	66,0	64,0	2,0	-
Joensuun ratapihan parantaminen	LTA 2019/ IV LTA 2022	2023	83,0	78,0	4,0	1,0
Digirata -pilottihanke (ETCS-testi-rata ja -laboratorio)	IV LTA 2020	2024	11,0	10,0	1,0	-
Kuopion ratapihan parantaminen, 1. vaihe	IV LTA 2020/IV					
	LTA 2022 IV LTA 2020/II	2023	42,0	32,0	10,0	-
Espoon kaupunkirata	LTA 2023 IV LTA 2022/II	2024	178,5	51,7	31,2	95,5
Helsinki—Riihimäki kapasiteetin lisääminen 1, vaihe	LTA 2023 IV LTA 2020/TA	2024	163,0	154,0	9,0	-
Helsinki—Riihimäki kapasiteetin lisääminen, 2. vaihe	2024	2027	383,0	92,7	28,8	261,5
Laurila—Tornio—Haaparanta rata-osan sähköistäminen	III LTA 2021/IV					
	LTA 2022 IV LTA 2020/II	2024	18,0	10,0	8,0	-
Kontiomäki—Pesiökylä -radan parantaminen	LTA 2023	2023	102,0	87,0	15,0	-
Vesiväylähankkeet						
Tornion meriväylän geometrian parantaminen ja Vaasan meriväylän sisäosan leventäminen	I LTA 2023	2023	6,5	6,3	0,2	-
Koverharin meriväylän syventäminen	II LTA 2023	2025	2,5	0,01	0,04	2,45
Väylähankkeiden suunnittelu						
Pääradan suunnittelun edistäminen välillä Tampere—Oulu	IV LTA 2020/IV					
	LTA 2022		6,8	5,8	1,0	-
Seinäjoki—Vaasa -radan suunnittelu	TA 2020/II LTA 2023		4,2	3,9	0,3	-

Hanke-erittely

	Hyväksytty	Valmis liikenteelle	Sopimus- valtuus milj. €	Arvioitu käyttö milj. €	Määräraha- tarve v. 2024 milj. €	Määräraha- tarve myöhemmin milj. €
Vt 4 Hirvas—Rovaniemi—Vika- järvi -hankkeen suunnittelu	II LTA 2023		4,6	-	0,8	3,8
Muu kehittämisen hankesuunnittelu				-	7,0	-
Keskeneräiset väylähankkeet yhteensä			2 066,2	1 200,6	320,1	552,5
Uudet väylähankkeet						
Kt 68 Edsevö—Pietarsaari, vaihe 3	TA 2024		7,5	-	0,5	7,0
Vt 4 Leivonmäen pohjoispuolella, Joutsa	TA 2024		14,0	-	1,0	13,0
Vt 9 Lievestuoreen kohdalla	TA 2024		30,0	-	2,0	28,0
Vt 4 Oravasaaren eritasoliittymä, Jyväskylä	TA 2024		7,0	-	1,0	6,0
Pääradan kehittäminen: Tornio— Kolari sähköistyksen suunnittelu	TA 2024		7,5	-	0,5	7,0
Savonrata välillä Kouvola—Kuopio nopeuden ja kapasiteetin noston suunnittelu	TA 2024		3,0	-	1,0	2,0
Suupohjan radan suunnittelu	TA 2024		5,0	-	1,0	4,0
Tampereen henkilöratapiha	TA 2024		163,0	-	5,0	158,0
Pääradan kehittäminen: Riihi- mäki—Tampere kehittämisen suunnittelu	TA 2024		22,0	-	0,5	21,5
Uudet väylähankkeet yhteensä			259,0	-	12,5	246,5
Keskeneräiset ja uudet väylä- hankkeet yhteensä			2 325,2	1 200,6	332,6	799,0

**Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot
(1 000 euroa)**

	2024	2025	2026	2027—	Yhteensä vuodesta 2024 lähtien
Keskeneräiset väylähankkeet	313 120	221 390	124 880	206 194	865 584
Uudet väylähankkeet	12 500	78 000	65 000	103 500	259 000
Menot yhteensä	325 620	299 390	189 880	309 694	1 124 584

2024 talousarvio	332 620 000
2023 II lisätalousarvio	19 228 000
2023 I lisätalousarvio	7 154 000
2023 talousarvio	414 700 000
2022 tilinpäätös	458 176 000

Pääluokka 32

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

01. Työ- ja elinkeinoministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 40 599 000 euroa.

Määrärahasta on varattu

- 1) 161 000 euroa energiainfrastruktuuri-investointeihin (RRF pilari1)
- 2) 250 000 euroa investointeihin uuteen energiateknologiaan (RRF pilari1)
- 3) 486 000 euroa vähähiilisen vedyn sekä hiilidioksidin talteenottoon ja hyödyntämiseen (RRF pilari1)
- 5) 2 753 000 euroa jatkuvan oppimisen uudistukseen (RRF pilari3)
- 6) 40 000 euroa tukiviranomaisroolin voimavaroihin (REPowerEU)
- 7) 55 000 euroa teollisuuden prosessien suoraan sähköistämiseen ja vähähiilistämiseen (RRF pilari1)

osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa.

Selvitysosa: Päätösosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen, päätösosan toisen kappaleen kohdat 1)—3) ja 5)—6) korvaavat talousarvioesityksen momentin päätösosan neljännen kappaleen vastaavat kohdat ja päätösosan toisen kappaleen kohta 7) lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan neljännen kappaleen kohdaksi 7).

Muutos talousarvioesityksen 38 019 000 euroon nähden on 2 580 000 euroa, missä on otettu huomioon lisäyksenä 111 000 euroa energiainfrastruktuuri-investointeihin (RRF pilari1), 200 000 euroa investointeihin uuteen energiateknologiaan (RRF pilari1), 321 000 euroa vähähiilisen vedyn sekä hiilidioksidin talteenottoon ja hyödyntämiseen (RRF pilari1), 55 000 euroa teollisuuden prosessien suoraan sähköistämiseen ja vähähiilistämiseen (RRF pilari1), 1 803 000 euroa jatkuvan oppimisen uudistukseen (RRF pilari3), 200 000 euroa siirtona momentilta 32.01.02 jatkuvan oppimisen uudistukseen (RRF pilari3), 200 000 euroa siirtona momentilta 32.01.02 elinvoimakeskusuudistuksen valmisteluun ja 280 000 euroa siirtona momentilta 24.01.01 erityisasiantuntijan palkkaus- ja muihin menoihin sekä vähennyksenä 590 000 euroa siirtona momentille 23.01.01 hallitusohjelman mukaiseen valtioneuvoston yhteiseen toimintaan ja hankkeisiin.

2024 talousarvio	40 599 000
2023 II lisätalousarvio	2 417 000
2023 talousarvio	36 830 000
2022 tilinpäätös	39 436 000

02. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 220 398 000 euroa.

Määrärahasta on varattu

1) 900 000 euroa jatkuvan oppimisen uudistukseen (RRF pilari3)

osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa.

Selvitysosa: Päätösosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen ja päätösosan toisen kappaleen kohta 1) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan kolmannen kappaleen kohdan 1).

Muutos talousarvioesityksen 220 048 000 euroon nähden on 350 000 euroa, missä on otettu huomioon lisäyksenä 750 000 euroa vuodelta 2021 käyttämättä jääneen jatkuvan oppimisen uudistuksen (RRF pilari3) määrärahan uudelleenbudjetointina sekä vähennyksenä 200 000 euroa siirtona momentille 32.01.01 jatkuvan oppimisen uudistukseen (RRF pilari3) ja 200 000 euroa siirtona momentille 32.01.01 elinvoimakeskusuudistuksen valmisteluun.

2024 talousarvio	220 398 000
2023 II lisätalousarvio	7 493 000
2023 I lisätalousarvio	200 000
2023 talousarvio	209 985 000
2022 tilinpäätös	201 180 000

04. Geologian tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 33 578 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 610 000 euroa talousarvioesityksen 32 968 000 euroon nähden on siirtoa momentilta 32.20.50 EU:n rahoittamien T&K-hankkeiden kansalliseen vastinrahoitukseen.

Lisäys kohdistuu tutkimus- ja kehittämistoimintaan.

2024 talousarvio	33 578 000
2023 II lisätalousarvio	759 000
2023 talousarvio	31 641 000
2022 tilinpäätös	33 773 000

41. *Erityisavustus Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:n tutkimusinfrastruktuuriin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 16 020 000 euroa.

Valtuus

Vuonna 2024 saa uusia rahoituspäätöksiä tehdä enintään 10 000 000 eurolla.

Määrärahaa ja valtuutta saa käyttää:

4) Kvanttinova-Micronova puhdastilaympäristön yhteiskäyttöisten pilotointilaitteiden hankintaan ja käyttöönottoon.

Määrärahasta ja valtuudesta on varattu 500 000 euroa puhtaan energian pilotti-infrastruktuuri Bioruukkiin (REPowerEU) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa.

Selvitysosa: Päätösoosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen, päätösoosan valtuuskohta korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan valtuuskohdan, päätösoosan kolmannen kappaleen kohta 4) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan kolmannen kappaleen kohdan 4) ja päätösoosan neljäs kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan neljännen kappaleen.

Muutos talousarvioesityksen 17 100 000 euroon nähden on 1 080 000 euroa, missä on otettu huomioon lisäyksenä 420 000 euroa kvanttisalaustekniikoita hyödyntävän verkkoinfrastruktuurin rakentamisen maksatusten tarkistuksina sekä vähennyksenä 500 000 euroa kvanttietokoneeseen maksatusten tarkistuksina ja 1 000 000 euroa siirtona momentille 32.01.49 kvanttikoneen skaalauksen oman työn osuuteen.

Valtuuden vähennys 1 000 000 euroa talousarvioesityksen 11 000 000 euroon nähden aiheutuu kvanttietokoneen skaalauksen siirrosta momentille 32.01.49.

2024 talousarvio	16 020 000
2023 talousarvio	6 950 000
2022 tilinpäätös	6 000 000

49. *Valtionavustus Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:n toimintaan* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 118 055 000 euroa.

Määrärahasta on varattu 10 380 000 euroa REPowerEU-suunnitelman toteutukseen (REPowerEU) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa.

Selvitysosa: Päätösoosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen ja päätösoosan toinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan kolmannen kappaleen.

Lisäys talousarvioesityksen 107 777 000 euroon nähden on 10 278 000 euroa, mistä 7 898 000 euroa on siirtoa momentilta 32.20.50 EU:n rahoittamien T&K-hankkeiden kansalliseen vastinrahoitukseen, 1 380 000 euroa siirtoa momentilta 35.01.01 puhtaan energiajärjestelmän siirtymään (REpowerEU) ja 1 000 000 euroa siirtoa momentilta 32.01.41 kvanttikoneen skaalauksen oman työn osuuteen.

Lisäys kohdistuu tutkimus- ja kehittämistoimintaan.

2024 talousarvio	118 055 000
2023 talousarvio	97 020 000
2022 tilinpäätös	101 581 000

20. Uudistuminen ja vähähiilisyys

40. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 543 673 000 euroa.

Valtuus

Vuonna 2024 saa tehdä uusia rahoituspäätöksiä enintään 469 796 000 eurolla.

Määrärahaa ja valtuutta saa käyttää:

1) valtionavustuslain (688/2001), valtioneuvoston tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan rahoitusta koskevan asetuksen (1444/2014), Euroopan komission asetuksen (EU 651/2014) sekä Euroopan komission vähämerkityksistä tukea koskevan asetuksen mukaisesti yrityksille ja muille yhteisöille tuotteiden, tuotantomenetelmien ja palveluiden kehittämistä ja hyödyntämistä koskevaan teknologiseen, liiketoiminnalliseen ja muuhun tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaan sekä työelämän kehittämishankkeisiin

7) valtionavustuslain (688/2001), yritysten yhteishankkeisiin myönnettävästä kansainvälistymisavustuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen ja Euroopan komission vähämerkityksistä tukea koskevan asetuksen mukaisesti kansainvälistymistä edistävien toimien toteuttamiseen

10) valtionavustuslain (688/2001) ja Euroopan komission asetuksen (EU 651/2014) sekä maksuhyvityksestä audiovisuaalisiin tuotantoihin annetun valtioneuvoston asetuksen mukaisesti yrityksille ja muille yhteisöille Suomessa tapahtuvaan audiovisuaalisten teosten käsikirjoittamiseen, kehittämiseen, tuotannon ja levityksen kustannuksiin sekä myynnin edistämiseen. Avustusta voidaan myöntää myös ulkomaisille toimijoille

11) valtionavustuslain (688/2001), kiertotalouden ja kestävän vihreän kasvun edistämiseen myönnettävästä avustuksesta annettujen valtioneuvoston asetusten sekä Euroopan komission asetuksen (EU 651/2014) mukaisesti yrityksille ja muille yhteisöille myönnettävään kiertotalouden investointi- ja innovaatiotukeen.

Määrärahasta on varattu

6) 35 500 000 euroa veturiyrittäjärahoitukseen (RRF pilari3)

12) 133 000 euroa matkailualan kestävän ja digitaalisen kasvun tukemiseen (RRF pilari3)

osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa.

Selvitysosa: Päätösosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen, päätösosan valtuuskohta korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan valtuuskohdan, päätösosan kolmannen kappaleen kohdat 1), 7), 10) ja 11) korvaavat talousarvioesityksen momentin päätösosan kolmannen kappaleen vastaavat kohdat, päätösosan neljännen kappaleen kohta 6) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan viidennen kap-

paleen kohdan 6) ja päätösoosan neljännen kappaleen kohta 12) lisätään talousarvioesityksen momentin päätösoosan viidennen kappaleen kohdaksi 12).

Määrärahan muutos talousarvioesityksen 514 060 000 euroon nähden on 29 613 000 euroa, missä on otettu huomioon lisäyksenä 20 000 000 euroa yritysveltoiseen tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaan sekä kiertotalouden ja toimialojen kasvun tukemiseen, 9 300 000 euroa veturiyrittäjärahoitukseen (RRF pilari3), 133 000 euroa matkailualan kestävän ja digitaalisen kasvun tukemiseen (RRF pilari3) ja 300 000 euroa audiovisuaalisen alan tuotantokannustimesta johtuen sekä vähennyksenä 120 000 euroa tutkimus- ja kehittämistoimintaan.

Valtuuden muutos talousarvioesityksen 469 296 000 euroon nähden on 500 000 euroa, missä on otettu huomioon vähennyksenä 1 500 000 euroa tutkimus- ja kehittämistoimintaan kohdennetun valtuuden vähentämisestä ja lisäyksenä 2 000 000 euroa audiovisuaalisen alan tuotantokannustimesta johtuen.

Lisäksi uudelleenkohdennetaan 10 000 000 euroa audiovisuaalisen alan tuotantokannustimeen momentin valtuuden sisällä ja 1 500 000 euroa momentin määrärahan sisällä.

2024 talousarvio	543 673 000
2023 II lisätalousarvio	23 800 000
2023 I lisätalousarvio	—
2023 talousarvio	465 488 000
2022 tilinpäätös	309 334 374

41. Energiatuki (arviomääräraha)

Määrärahasta on varattu

5) 5 450 000 euroa ja valtuudesta 54 500 000 euroa puhtaan siirtymän investointeihin (REPowerEU)

osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa.

Selvitysosa: Päätösoosan kappaleen kohta 5) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan viidennen kappaleen kohdan 5).

2024 talousarvio	449 637 000
2023 II lisätalousarvio	-264 414 000
2023 talousarvio	364 090 000
2022 tilinpäätös	30 787 456

46. Laivanrakennuksen innovaatiotuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 25 500 000 euroa.

Valtuus

Vuonna 2024 saa tehdä uusia rahoituspäätöksiä enintään 1 500 000 eurolla.

Selvitysosa: Päätösosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen ja päätösosan valtuuskohta lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan valtuuskohdaksi.

Määrärahan lisäys 750 000 euroa talousarvioesityksen 24 750 000 euroon nähden ja valtuuden lisäys aiheutuvat uudesta alushankkeesta.

Valtuus käytetään kokonaisuudessaan tutkimus- ja kehittämistoimintaan.

2024 talousarvio	25 500 000
2023 talousarvio	25 343 000
2022 tilinpäätös	10 421 199

47. Julkisen liikennesähkön ja -kaasun lataus- ja tankkausinfrastruktuurin edistäminen (arvio-määräraha)

Valtuutta saa käyttää sähköisen liikenteen, biokaasun ja uusiutuvan vedyn liikennekäytön infrastruktuurituesta annetun asetuksen (178/2022) mukaisesti. Valtuutta voidaan myöntää ajoneuvojen suuritehoisten latauspisteiden (erityisesti raskaan liikenteen), nesteytetyn biokaasun tankkauspisteiden sekä uusiutuvan vedyn tankkauspisteiden investointihankkeille.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan valtuuskohdan toisen kappaleen.

2024 talousarvio	—
2023 talousarvio	21 500 000
2022 tilinpäätös	13 200 000

50. EU-hankkeiden kansallinen vastinrahoitus tutkimus- ja kehittämistoimintaan (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 552 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys talousarvioesityksen 35 000 000 euroon nähden on 34 448 000 euroa, mistä 19 852 000 euroa siirtona momentille 29.40.50, 746 000 euroa siirtona momentille 29.40.55, 7 898 000 euroa siirtona momentille 32.01.49, 1 896 000 euroa siirtona momentille 30.01.05, 1 589 000 euroa siirtona momentille 35.01.04, 664 000 euroa siirtona momentille 31.01.04, 610 000 euroa siirtona momentille 32.01.04, 146 000 euroa siirtona momentille 30.70.01, 190 000 euroa siirtona momentille 33.03.04, 107 000 euroa siirtona momentille 33.03.50, 143 000 euroa siirtona momentille 30.20.01, 22 000 euroa siirtona momentille 21.30.01, 31 000 euroa siirtona momentille 26.10.01 ja 554 000 euroa siirtona momentille 29.40.20. Siirrot EU:n rahoittamien t&k-hankkeiden kansalliseen vastinrahoitukseen on tehty siinä suhteessa kuin ko. organisaatiot ovat saaneet EU-rahoitusta T&K-hankkeisiin kuluvaan puiteohjelmakauden aikana.

Talousarvioesitykseen nähden momentin nimike on muutettu.

2024 talousarvio

552 000

30. Työllisyys ja yrittäjyys

32. Valtionavustus kunnille Ohjaamoiden monialaisuuden vahvistamiseen (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 5 847 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustuslain (688/2001) mukaisesti kunnille tai kuntayhtymille Ohjaamoiden monialaisuuden vahvistamiseen myönnettävän valtionavustuksen maksamiseen.

Määräraha on varattu Ohjaamoiden monialaisuuden vahvistamiseen (RRF pilari3) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Selvitysosa: Momentti lisätään talousarvioesitykseen.

Määrärahaa käytetään kunnille myönnettävään valtionavustukseen ohjaamotoimintaan. Ohjaamoiden palvelut on suunnattu kaikille alle 30-vuotiaille, jotka saavat ohjaamoiden kautta laajalaisesti maksutonta apua ja tukea.

Ohjaamotoiminnan vahvistamiseksi on otettu käyttöön vuosiksi 2021—2024 kannustinmalli, jonka kautta kunnat voivat hakea valtionavustusta henkilöstön palkkakuluihin. Mallissa kunta palkkaa yhden henkilön ja voi tämän jälkeen saada valtionavustusta toisen henkilön palkkaamiseen.

Kannustinmallin tavoitteena on varmistaa, että kunnilla on mahdollisuudet ja riittävästi välittömiä kannustimia ylläpitää ja kehittää Ohjaamoiden monialaista palvelukykyä. Kunnan Ohjaamoihin tekemien rekrytointien tulee kohdentua joko sosiaali- ja terveystalouden tai opetusalan asiantuntijoihin.

Määräraha on EU:n elpymisvälineen tuloilla rahoitettavaa ja tukee digitalisaatitavoitetta, kun Ohjaamoiden yhteydessä kehitetään digitaalista verkko-ohjausta sekä mielen hyvinvoinnin tuen sähköisiä alustoja. Tavoitteena on, että vähintään 60 prosentilla Ohjaamoista on tarjolla läsnä olevaa palvelua sosiaali- ja terveystalouden sekä koulutussektorilta v. 2024 siten, että ne linkittyvät nuorten matalan kynnyksen palveluihin.

Määrärahasta 2 760 000 euroa on vuoden 2022 talousarviossa käyttämättä jäävän määrärahan uudelleenbudjetointia ja 3 087 000 euroa vuoden 2021 talousarviossa käyttämättä jääneen määrärahan uudelleenbudjetointia.

2024 talousarvio

5 847 000

2023 II lisätalousarvio

—

2022 tilinpäätös

3 190 000

35. *Valtion korvaus kunnille TE -palvelu-uudistuksen muutoskulujen kattamiseen (kiinteä määrä-raha)*

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) TE -palvelu-uudistuksen toimeenpanon muutoskulujen laskennallisin perustein määräytyvään kertaluonteiseen korvaamiseen kunnille
- 2) avustuksen myöntämiseen Kuntaliitolle TE-palvelu-uudistuksen toimeenpanoon liittyvän neuvonnan järjestämiseksi kunnille uudistuksen siirtymävaiheessa.

Määrärahasta on varattu Kuntaliiton neuvonnan järjestämiseen 620 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen.

2024 talousarvio	34 000 000
------------------	------------

42. *Yritysten kehittämishankkeiden tukeminen (arviomääräraha)*

Valtuus

Mikäli vuoden 2023 myöntämisvaltuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämispäätöksiä vuonna 2024 enintään 10 500 000 eurolla.

Selvitysosa: Päätösosa lisää talousarvioesityksen momentin päätösosan valtuuskohdaksi.

2024 talousarvio	10 200 000
2023 talousarvio	25 030 000
2022 tilinpäätös	15 037 913

55. *Toimet työurien pidentämiseksi (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään 58 500 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 3 200 000 euroa talousarvioesityksen 61 700 000 euroon nähden aiheutuu velvoitetyötä koskevasta siirtymäsäännöksestä.

2024 talousarvio	58 500 000
2023 II lisätalousarvio	—
2023 I lisätalousarvio	9 125 000
2023 talousarvio	22 000 000

40. Yritysten erityisrahoitus

Suostumus

Työ- ja elinkeinoministeriö voi korvata Finnvera Oyj:lle valtion vientitakuista annetun lain (422/2001) nojalla Ukrainaan kohdistuvan viennin ja investointien edistämiseksi vuonna 2024 myönnettyjen vientitakuiden luottotappioita enintään 50 000 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa lisätään talousarvioesityksen luvun päätösosaksi.

Suostumuksen enimmäismäärä perustuu osaltaan Finnveran arvioihin mahdollisesta vientitakuukysynnästä, mutta myös ulkoministeriön arvioon kysynnästä kehitysyhteistyöperusteisille korkotukiluotoille, jotka Finnvera vientitakuilla takaisi. Arvioituun takuukysyntään liittyy merkittävää epävarmuutta.

Vientitakuu voidaan myöntää suojaamaan mm. viennistä, viennin rahoituksen järjestämisestä tai ulkomaille suuntautuvasta investoinnista syntyvää luottoriskiä. Ukrainan sotatilasta johtuen vienninrahoitukseen liittyvät riskit ovat niin suuret, että takuiden myöntämiseksi tarvitaan erillinen valtuus toiminnasta mahdollisesti syntyvien luottotappioiden korvaamiseksi.

Suostumuksen käytöstä aiheutuu valtiolle menoja aikaisintaan vuonna 2025.

43. Yritysten kustannustuki (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää yritysten määräaikaista kustannustuesta annetun lain (336/2022) mukaisesti maksettavan sulkemiskorvauksen ja kustannustuen maksamiseen.

Selvitysosa: Momentti lisätään talousarvioesitykseen.

Koronapandemiasta johtuen vuosina 2020—2022 otettiin käyttöön yritysten kustannustuki ja sulkemiskorvaus. Tukien haku loppui 18.2.2022. Vuonna 2024 määrärahaa kohdennetaan tukipäästöksistä tehtyjen valitusten mahdollisiin korvauksiin.

2024 talousarvio	500 000
2022 tilinpäätös	200 000 000

Pääluokka 33

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

01. Sosiaali- ja terveysministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 40 947 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Muutos talousarvioesityksen 39 412 000 euroon nähden on 1 535 000 euroa, missä on otettu huomioon lisäyksenä 2 000 000 euroa siirtona momentilta 33.03.63 vaikuttavuuden kehittämiseen palvelujärjestelmässä ja 55 000 euroa siirtona momentilta 23.01.02 ministereiden, heidän valtio-sihteereidensä ja erityisavustajiensa sihteereiden palkkamenojen siirron tarkentumisesta sekä vähennyksenä 520 000 euroa siirtona momentille 23.01.01 hallitusohjelman mukaiseen valtioneuvoston yhteiseen toimintaan ja hankkeisiin.

2024 talousarvio	40 947 000
2023 II lisätalousarvio	926 000
2023 talousarvio	32 923 000
2022 tilinpäätös	34 938 000

25. Sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallinen tiedonhallinta (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 34 270 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 2 500 000 euroa talousarvioesityksen 31 770 000 euroon nähden on siirtoa momentilta 33.03.63 vaikuttavuuden kehittämiseen palvelujärjestelmässä.

2024 talousarvio	34 270 000
2023 II lisätalousarvio	—
2023 I lisätalousarvio	410 000
2023 talousarvio	39 800 000
2022 tilinpäätös	46 872 000

02. Valvonta

09. Lääkeasioiden tiekartan toimeenpano (siirtomääräraha 3 v)

Määrärahaa saa käyttää:

3) enintään kahdeksaa henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön, myös virkaan nimitettyjen, palkkaamiseen vuodessa toimenpideohjelman ohjaus- ja asiantuntijatehtäviin.

Selvitysosa: Päätososan kappaleen kohta 3) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdan 3).

2024 talousarvio	2 000 000
2023 II lisätalousarvio	—
2023 talousarvio	1 000 000
2022 tilinpäätös	4 000 000

03. Tutkimus- ja kehittämistoiminta

04. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 80 353 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys talousarvioesityksen 78 163 000 euroon nähden on 2 190 000 euroa, mistä 2 000 000 euroa on siirtoa momentilta 33.03.63 liittyen vaikuttavuuden kehittämiseen palvelujärjestelmässä ja 190 000 siirtoa momentilta 32.20.50 EU:n rahoittamien T&K-hankkeiden kansalliseen vastinrahoitukseen.

Lisäyksestä 190 000 euroa kohdistuu T&K-toimintaan.

2024 talousarvio	80 353 000
2023 II lisätalousarvio	1 887 000
2023 talousarvio	77 278 000
2022 tilinpäätös	72 993 000

50. Valtionosuus Työterveyslaitoksen toimintaan (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 24 418 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 107 000 euroa talousarvioesityksen 24 311 000 euroon nähden on siirtoa momentilta 32.20.50 EU:n rahoittamien T&K-hankkeiden kansalliseen vastinrahoitukseen.

Lisäys kohdistuu T&K-toimintaan.

2024 talousarvio	24 418 000
2023 II lisätalousarvio	602 000
2023 talousarvio	23 042 000
2022 tilinpäätös	28 442 000

63. Eräät erityishankkeet (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 8 437 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

9) enintään kuutta henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän, myös virkaan nimitettyjen, palkkaamiseen vuodessa valmistelu-, toimeenpano- ja hallinnointitehtäviin.

Selvitysosa: Päättösosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päättösosan ensimmäisen kappaleen ja päättösosan toisen kappaleen kohta 9) korvaa talousarvioesityksen momentin päättösosan toisen kappaleen kohdan 9).

Vähennys 6 500 000 euroa talousarvioesityksen 14 937 000 euroon nähden on siirtoa momenteille 33.01.01, 33.01.25 ja 33.03.04.

2024 talousarvio	8 437 000
2023 talousarvio	6 937 000
2022 tilinpäätös	6 652 000

10. Perhe- ja asumiskustannusten tasaus, perustoimeentulotuki ja eräät palvelut

54. Asumistuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 732 900 000 euroa.

Selvitysosa: Päättösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päättösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys talousarvioesityksen 1 656 900 000 euroon nähden on 76 000 000 euroa, mistä 46 000 000 euroa aiheutuu yleisen asumistuen tasoon vaikuttavien parametrien muutosten tarkentuneista arvioista ja 30 000 000 euroa ansiotulovähennyksen poiston vaikutusten tarkentumisesta.

2024 talousarvio	1 732 900 000
2023 II lisätalousarvio	-20 000 000
2023 talousarvio	1 759 200 000
2022 tilinpäätös	1 558 700 000

57. Perustoimeentulotuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 854 550 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys talousarvioesityksen 872 750 000 euroon nähden on 18 200 000 euroa, mistä 3 000 000 euroa aiheutuu toimeentulotukea koskevien muutosten voimaantulon aikaistamisesta, 12 600 000 euroa yleisen asumistuen tasoon vaikuttavien parametrien muutosten vaikutusarvioiden tarkentumisesta ja 2 600 000 euroa asumistuen ansiotulovähennyksen poiston vaikutusten tarkentumisesta.

2024 talousarvio	854 550 000
2023 II lisätalousarvio	20 000 000
2023 talousarvio	702 600 000
2022 tilinpäätös	700 000 000

20. Työttömyysturva*50. Valtionosuus työttömyysetuuksien ansioturvasta ja vuorottelukorvauksesta (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään 779 460 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 2 000 000 euroa talousarvioesityksen 777 460 000 euroon nähden aiheutuu vuorotteluvapaajärjestelmän lakkauttamisesta annettavan hallituksen esityksen aikataulumuutoksesta.

2024 talousarvio	779 460 000
2023 II lisätalousarvio	-80 000 000
2023 I lisätalousarvio	-3 425 000
2023 talousarvio	919 960 000
2022 tilinpäätös	843 390 606

52. Valtionosuus työttömyysetuuksien perusturvasta (arviomääräraha)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 410 400 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys talousarvioesityksen 1 407 590 000 euroon nähden on 2 810 000 euroa, mistä 2 800 000 euroa aiheutuu velvoitetyötä koskevasta siirtymäsäännöksestä, jonka mukaan ennen 1.9.2024 alkaneisiin velvoitetyöjaksoihin sovellettaisiin nykyistä työssäoloehdot ja 10 000 euroa vuorotteluvapaajärjestelmän lakkauttamisesta annettavan hallituksen esityksen aikataulumuutoksesta.

2024 talousarvio	1 410 400 000
2023 I lisätalousarvio	-3 000 000
2023 talousarvio	1 451 900 000
2022 tilinpäätös	1 229 763 741

55. Valtionosuudet Työllisyysrahastolle (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 3 800 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 500 000 euroa talousarvioesityksen 3 300 000 euroon nähden aiheutuu aikuiskoulutustuen lakkauttamisesta annettavan hallituksen esityksen aikataulumuutoksesta.

2024 talousarvio	3 800 000
2023 talousarvio	3 500 000
2022 tilinpäätös	2 657 529

30. Sairausvakuutus

60. Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista (arviomääräraha)

Määrärahaa saa käyttää:

3) rajat ylittävstä terveydenhuollosta annetun lain (1201/2013) 14, 19, 20, 20 a §:n sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) 987/2009 25 artiklan mukaisten korvausten maksamiseen.

Selvitysosa: Päätösosan kappaleen kohta 3) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdan 3).

Talousarvioesitykseen nähden perusteluihin on lisätty mahdollisuus käyttää määrärahaa myös Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) 987/2009 25 artiklan mukaisten korvausten maksamiseen.

2024 talousarvio	2 305 650 000
2023 II lisätalousarvio	—
2023 I lisätalousarvio	3 000 000
2023 talousarvio	2 292 700 000
2022 tilinpäätös	2 165 221 923

60. Sosiaali- ja terveydenhuollon tukeminen

36. Valtionavustus sosiaali- ja terveyspalvelujen turvaamiseksi (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 2 662 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

3) enintään 1 000 000 euroa valtionavustuksen maksamiseksi Itä-Uudenmaan ja Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueiden ruotsinkielisten palveluiden määräaikaan kehitämishankkeeseen.

Selvitysosa: Päätososan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätososan ensimmäisen kappaleen ja päätösosan toisen kappaleen kohta 3) lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdaksi 3).

Lisäys 1 000 000 euroa talousarvioesityksen 1 662 000 euroon nähden aiheutuu Porvoon ja Raaseporin sairaaloiden yhteyteen perustettavien verkostomaisten osaamiskeskittymien rahoittamiseen, jotka keskittyvät kehittämään ruotsinkielisten oikeuksien toteutumista sosiaali- ja terveydenhuollossa. Käyttötarkoitukseen osoitettavalla valtionavustuksella on tarkoitus käynnistää vuosia 2024—2027 koskeva määräaikainen kehitämishanke, jonka tuella kyseisten kaksikielisten hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän toimintojen yhteydessä kehitettäisiin kielellisiä oikeuksia edistäviä uusia toimintamalleja. Vuonna 2024 kyse olisi erillisestä kehitämishankkeesta, jonka puitteissa arvioitaisiin ja suunniteltaisiin sellaisten edistämisen- ja kehittämistehtävien tarve ja organisointi, jotka täydentäisivät hyvinvointialueilla ja HUS-yhtymällä olevia lakisääteisiä tehtäviä sekä velvoitteita ruotsinkielisten palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa, mutta olisivat lakisääteisistä tehtävistä erillisiä.

2024 talousarvio	2 662 000
2023 talousarvio	1 662 000
2022 tilinpäätös	562 000

Pääluokka 35

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ympäristöhallinnon toimintamenot

01. Ympäristöministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 36 164 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys talousarvioesityksen 42 064 000 euroon nähden on 5 900 000 euroa, mistä 4 020 000 euroa aiheutuu REPowerEU-tutkimushankkeen määrärahan siirrosta momentille 35.01.04, 1 380 000 euroa siirrosta momentille 32.01.49 ja 500 000 euroa siirrosta momentille 23.01.01 hallitusohjelman mukaiseen valtioneuvoston yhteiseen toimintaan ja hankkeisiin.

2024 talousarvio	36 164 000
2023 II lisätalousarvio	1 092 000
2023 I lisätalousarvio	1 620 000
2023 talousarvio	31 376 000
2022 tilinpäätös	34 080 000

04. Suomen ympäristökeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 33 136 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

2) yhteisrahoitteisessa toiminnassa ja yhteistoiminnassa hankkeiden rahoittajien rahoitusosuuksiin sisältyvien siirtomenojen maksamiseen

3) virastojen ja laitosten osallistumisesta kehitysyhteistyöhön annetussa laissa (382/1989) tarkoitettujen hankkeiden toteuttamiseksi määrärahan siirtoon ulkomaille vähäisten rahoitusennakoiden maksamiseen kehitysyhteistyön kohdemaille.

Määrärahasta on varattu 4 100 000 euroa lupamenettelyjen ja viranomaisuudistusten voimavaroihin (REPowerEU) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

Selvitysosa: Päätösoosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen, päätösoosan toisen kappaleen kohdat 2) ja 3) korvaavat talousarvioesityksen momentin päätösoosan toisen kappaleen vastaavat kohdat, päätösoosan kolmas kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan kolmannen kappaleen ja päätösoosan neljäs kappale lisätään talousarvioesityksen momentin päätösoosan viimeiseksi kappaleeksi.

Lisäys talousarvioesityksen 27 527 000 euroon nähden on 5 609 000 euroa, mistä 4 020 000 euroa aiheutuu REPowerEU-tutkimushankkeen määrärahan siirrosta momentilta 35.01.01 ja 1 589 000 euroa siirrosta momentilta 32.20.50 EU:n rahoittamien tutkimus- ja kehittämistoiminnan hankkeiden kansalliseen vastinrahoitukseen.

2024 talousarvio	33 136 000
2023 II lisätalousarvio	584 000
2023 I lisätalousarvio	119 000
2023 talousarvio	25 896 000
2022 tilinpäätös	24 860 000

10. Ympäristön- ja luonnonsuojelu

21. Eräät luonnonsuojelun menot (siirtomääräraha 3 v)

Määrärahaa saa käyttää:

3) uhanalaisten eliölajien seurantaan, suojeluun ja hoitoon sekä niihin liittyvien työryhmien toimintaan, rauhoitettujen lajien aiheuttamien vahinkojen ehkäisemiseen, EU:n CITES-asetuksen edellyttämiin kansallisen tieteellisen viranomaisen tehtäviin sekä vahingoittuneiden luonnonvaraisten eläinten ja CITES-asetuksen edellyttämän eläinten hoidon järjestämiseen.

Selvitysosa: Päätösoosan kappaleen kohta 3) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan toisen kappaleen kohdan 3).

Perustelujen muutos talousarvioesitykseen nähden aiheutuu CITES-asetuksen edellyttämän eläinten hoidon järjestämisen lisäystarpeesta.

2024 talousarvio	15 540 000
2023 talousarvio	12 790 000
2022 tilinpäätös	25 720 000

23. Itämeren ja vesien suojelun edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 11 735 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

5) enintään 53 henkilötyövuotta vastaavan määrääikäisen henkilöstön palkkaamiseen.

Selvitysosa: Päätösoosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen ja päätösoosan toisen kappaleen kohta 5) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan toisen kappaleen kohdan 5).

Lisäys 1 000 000 euroa talousarvioesityksen 10 735 000 euroon nähden on siirtoa momentilta 35.10.61 Saaristomeri-ohjelman ja vesiensuojelun tehostamisohjelman toteuttamiseen.

2024 talousarvio	11 735 000
2023 talousarvio	12 635 000

61. Vesien- ja ympäristönhoidon tukeminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 6 042 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

3) hankkeista aiheutuvien enintään kahdeksaa henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen ja muiden kulutusmenojen maksamiseen.

Selvitysosa: Päättösosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päättösosan ensimmäisen kappaleen ja päättösosan toisen kappaleen kohta 3) korvaa talousarvioesityksen momentin päättösosan toisen kappaleen kohdan 3).

Vähennys 1 000 000 euroa talousarvioesityksen 7 042 000 euroon nähden on siirtoa momentille 35.10.23 Saaristomeri-ohjelman ja vesiensuojelun tehostamisohjelman toteuttamiseen.

2024 talousarvio	6 042 000
2023 II lisätalousarvio	—
2023 talousarvio	47 892 000
2022 tilinpäätös	39 272 000